Ազգ
Azg
armenian daily
30 ԱՊՐԻԼ 1994 ՇԱԲԱԹ # 80 (583)

Երեւանն ազդեցությու՞ն չունի Ստեփանակերտի վրա

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Հրադադարի առաջարկությունն ընդունելու կամ չընդունելու որոշումը կախված է միայն Լեռնային Ղարաբաղի ղեկավարությունից, իսկ Երեւանը չի կարող ներգործել Ստեփանակերտի վրա, Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարին հայտնել է Հայաստանի նախագահը: Այս մասին հաղորդել է «Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանը՝ վկայակոչելով Ինտերֆաքս գործակալությանը, այն բանից հետո, երբ գեներալ Գրաչովը դիմել է նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին՝ խնդրելով «ներգործել» ղարաբաղցի հայերի վրա:

Թուրքիայի հարավ-արեւելքում անհանգիստ է

ԱՆԿԱՐԱ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ: Թուրքիայի անվտանգության ուժերը երկրի հարավ-արեւելքում իրականացված գործողության արդյունքում սպանել են ՔԲԿ-ի եւս քսան անդամների: Բախումների ընթացքում սպանվել է նաեւ երեք թուրք զինծառայող: Հիշեցնենք, որ արդեն մի քանի ամիս է, ինչ թուրքական զորքը նմանատիպ գործողություններ է իրականացնում Թուրքիայի արեւելքում ու Հյուսիսային Իրաքում՝ ՔԲԿ-ի ռազմակայանները ոչնչացնելու նպատակով:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Քլինթոնն Ալիեւին առաջարկում է մարդասիրական միջանցքներ բացել

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ: Ապրիլի 28-ին ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը նամակ է հղել Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւին, ուր ասվում է. «Հարգարժան նախագահ, շնորհակալ եմ ղարաբաղյան հակամարտության եւ ադրբեջանա-ամերիկյան հարաբերությունների շուրջ վերջերս ինձ ուղղած ձեր ուղերձի համար: Ես հետեւում եմ ղարաբաղյան պատերազմի ընթացքին եւ մեծ ցավ եմ զգում անմեղ զոհերի, իրենց տները լքած մարդկանց համար: Ինձ հասկանալի է ձեր անբավարարվածությունը «Ազատության օժանդակության» փաստաթղթում առկա այն կետից, որն արգելում է ԱՄՆ-ին օգնություն տրամադրել Ադրբեջանին: Սկզբունքորեն ես դեմ եմ նման սահմանափակումներին, քանզի դրանք թույլ չեն տալիս լայն թափով օժանդակել բարեփոխումներին, իսկ ձեր երկրի դեպքում՝ նաեւ ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորմանը: Միաժամանակ ես գտնում եմ, որ կողմերը չպետք է դիմեն շրջափակումների կամ էմբարգոների՝ զրկելով խաղաղ բնակչությանը առաջին անհրաժեշտության պարագաներից: Դիտորդների մասնակցությամբ մարդասիրական միջանցքների ստեղծումը, որոնք հնարավորություն կտային բեռներ փոխադրել Հայաստան ու Նախիջեւան, մեծ օգնություն կբերեր պատերազմի զրկանքների մատնված մարդկանց: Մեծապես հույս ունեմ, որ Դուք կհամաձայնեք այս առաջարկին, թեթեւացնելու մարդկանց վիճակը տարածաշրջանում, խաղաղության իրական ազդակներ առաջացնելու համար: Նշված կետի շուրջ Կոնգրեսի որոշման վերանայման ամենակարճ ճանապարհը կլիներ ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի շրջանակներում ընթացող բանակցություններում խաղաղ փոխհամաձայնության գալը: Մենք վերջերս նոր ներկայացուցիչ ենք նշանակել այդ խմբում, որն ակտիվորեն կհամագործակցի Ադրբեջանի, Հայաստանի, Ռուսաստանի եւ այլ երկրների հետ, որպեսզի օգնի գտնել այս պատերազմի դադարեցման ուղիները: Վերջերս Դուք հայտարարեցիք, որ կողմնակից եք Մինսկի խմբի շրջանակներում ընթացող գործընթացին: Ես գնահատում եմ դա եւ հույս ունեմ, որ մենք կկարողանանք համատեղ աշխատել՝ ապահովելու նոր առաջընթաց խաղաղության ճանապարհին: Ձեր նամակում դուք ցանկություն եք հայտնում մեր երկրների միջեւ բարեկամություն, համագործակցություն եւ փոխադարձ հասկացողություն ապահովելու, եւ ես համամիտ եմ այդ մոտեցմանը»:

*«**Արեւմտյան նավթային ընկերությունները հույս ունեն**, որ Հեյդար Ալիեւը մայիսի 24-ին Բաքվում նավթի ու գազի հանույքի սարքավորումների միջազգային ցուցահանդեսի ընթացքում կհաստատի արեւմտյան ընկերությունների կոնսորցիումի հետ համաձայնությունը «Ազերի» եւ «Չիրագ» հանքավայրերի մշակման նախագծի առնչությամբ: «Բրիթիշ փեթրոլեումի» աշխատակիցներից մեկի խոսքերով, Ադրբեջանի նախագահն այդ մասին ասել է Մեծ Բրիտանիա կատարած այցի ժամանակ», գրում է ամերիկյան «Ուոլ սթրիթ ջորնըլ» թերթը: Հոդվածում ասվում է, որ նավթային պայմանագիր կնքելով Ադրբեջանի հետ, արեւմտյան նավթային ընկերությունները միջամտել են Ռուսաստանի վարած աշխարհաքաղաքական բարդ խաղին: Հոդվածագրի կարծիքով, Ռուսաստանն ուժեղացնում է ճնշումը, որպեսզի մի կողմից թուլացնի Ադրբեջանի եւ Միջին Ասիայի անկախությունը, իսկ մյուս կողմից մասնակցի այդ երկրներում նավթի հանքավայրերի մշակման նախագծերին.*

[illegible]

ՂԱՐԱԲԱՂ

Երկարաժամկետ հրադադար այս պայմաններում հնարավոր չէ

Ադրբեջանցիները հրետակոծեցին Ղարաբաղի եւ Հայաստանի դիրքերը

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 29 ԱՊՐԻԼ: Ադրբեջանական կազմավորումները շարունակում են պարբերաբար խախտել հրադադարի վերաբերյալ նախնական պայմանավորվածությունը: Ապրիլի լույս 29-ի գիշերը հակառակորդը զրահատեխնիկայի եւ հրետանու աջակցությամբ փորձել է հարձակման անցնել Մարտակերտի շրջանի Չայլու գյուղի ուղղությամբ: Ղարաբաղյան ուժերը կասեցրել են թշնամու գրոհը եւ կենդանի ուժի կորուստներ պատճառելով, ստիպել նահանջել նախնական դիրքեր: Ոչնչացվել է հակառակորդի 30 զինվոր: Ղարաբաղյան կողմից զոհվել է 2, վիրավորվել 14 մարդ: Այսօր առավոտյան ժամը 6-ին զրահատեխնիկայի աջակցությամբ ադրբեջանական ուժերը գրոհ են ձեռնարկել նաեւ Աղդամի շրջանի Շոթանլու, Ումուդլու եւ Գյուլլիջա գյուղերի ուղղությամբ: Այստեղ նույնպես թշնամու գրոհը կասեցվել է: Օրվա երկրորդ կեսին ռազմաճակատի մեծ մասում խաղաղ էր: Միայն Ֆիզուլու եւ Աղջաբեդիի շրջանների ռազմական հենակետերից հակառակորդը հեռահար հրետանուց հրետակոծել է Մարտունու շրջանի սահմանամերձ բնակավայրերն ու Ֆիզուլու շրջանի Կարախանբեյլի եւ Կուրդան գյուղերի ղարաբաղյան դիրքերը:

«Ադրբեջանին զսպող կայուն մեխանիզմների բացակայության պայմաններում դժվար է խոսել երկարաժամկետ հրադադարի մասին, քանի որ այդ պետության կողմից իրականացվող ռազմական նախապատրաստությունները հակասում են նրա խաղաղասիրական ճառասացությանը, ասաց ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբի պետ, փոխգնդապետ Սեյրան Օհանյանը: Ապրիլի 29-ի 00 ժամից կրակը դադարեցնելու ղարաբաղյան կողմի պատրաստակամությանը հակառակ ադրբեջանական ուժերը դարձյալ զանգվածային հրետակոծության են ենթարկել ղարաբաղյան բանակի դիրքերը, իսկ մի քանի հատվածներում անցել հարձակման: Կասկած չկա, որ ադրբեջանական իշխանությունների փորձը միակողմանի առավելությունների հասնել քաղաքական ասպարեզում, ինչպես նաեւ չդադարող հարձակումները, ապակայունացնող հետեւանքներ կարող են ունենալ ամբողջ տարածաշրջանի համար: Խնդրի լուծմանն ուղղված նման մոտեցումները միայն կարծրացնում են կողմերի դիրքորոշումները: Լարվածության նոր աճի ողջ պատասխանատվությունն ընկնում է ադրբեջանական կողմի վրա»:

Մյուս կողմից, ապրիլի 28-ի երեկոյան ադրբեջանական զորքերը հրետակոծել են Հայաստանի Կրասնոսելսկի շրջանի Վահան, Տավուշի շրջանի Չինարի, Իջեւանի շրջանի Սեւքար եւ Բերքաբեր գյուղերի դիրքերը: Նույն օրը հրետակոծվել են նաեւ Սիսիանի շրջանի Շաղաթ գյուղի հայկական դիրքերը: Զոհվածներ չկան:

Երեկ ԵԱՀԽ պատվիրակությունը Մինսկի խմբի նախագահ Մաթիաս Մոսբերգի գլխավորությամբ ժամանեց Ստեփանակերտ, ուր հանդիպումներ ունեցավ Ռոբերտ Քոչարյանի, Կարեն Բաբուրյանի եւ Արկադի Ղուկասյանի հետ: Քննարկվեց հակամարտության կարգավորմանն ուղղված ԵԱՀԽ ծրագրի նորացված տարբերակը, որը, ըստ ռուս աղբյուրների, տարբերվում է ռուսական ծրագրից:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ներբանակային բախումներ

ՍԱՆԱ, 29 ԱՊՐԻԼ, BBC: Բազմաթիվ զինվորներ են սպանվել կամ վիրավորվել հյուսիսային եւ հարավային բանակների միջեւ Սանայի մոտ գտնվող միացյալ ճամբարում տեղի ունեցած բախումների հետեւանքով: Եմենի փոխվարչապետը վերապրել է իր դեմ կատարված մահափորձից, մինչ նրա 3 օգնականները սպանվել են: Եմենի ներքին գործերի նախարարության տվյալներով, 5 զինված մարդիկ են ձերբակալվել մահափորձից հետո:

Բեռլուսկոնին սկսեց

ՀՌՈՄ, 29 ԱՊՐԻԼ, BBC, WSJ: Եվրոպայում ամենահարուստ զանգվածային տեղեկատվության միջոցների սեփականատերը՝ խորհրդարանային ընտրություններում ամենաշատ ձայներ հավաքած «Ֆորցա, Իտալիա» կուսակցության ղեկավար Սիլվիո Բեռլուսկոնին նախագահ Սկալֆարոյից մանդատ ստացավ կազմելու իր կառավարությունը: Երկրորդ աշխարհամարտից հետո այն առաջին աջակողմյան կառավարությունը կլինի Իտալիայում: Բեռլուսկոնին հայտարարեց, թե վերահսկիչ անկախ հանձնախումբ է ստեղծվելու, որի պարտականությունը կլինի ստուգել, որպեսզի շահերի ոչ մի կոնֆլիկտ չստեղծվի իր սեփական տնտեսության եւ կառավարության միջեւ:

Բոսնիա. Տեղֆայլ

ՍԱՐԱԵՎՈ, 29 ԱՊՐԻԼ, WSJ: Բոսնիայի մայրաքաղաք ժամանած ամերիկացի եւ ռուս բանագնացների աշխատանքը տեղապտույտի մեջ ընկավ, երբ տեղի մահմեդականները մերժեցին բանակցել, մինչեւ որ ՄԱԿ-ի կողմից «անվտանգության գոտի» հայտարարված Գորաժդե քաղաքն ու շրջակայքն չազատվի սերբական ուժերի ներկայությունից:

Համաձայնագիրը չորեքշաբթի

ԿԱՀԻՐԵ, 29 ԱՊՐԻԼ, WSJ: Իսրայելի եւ Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության միջեւ երկար ժամանակ ձգձգվող համաձայնագիրը, որը վերաբերում է Գազայում ու Երիխովում պաղեստինցիների ինքնավարությանը, կստորագրվի առաջիկա չորեքշաբթի օրը: Մեկ օր առաջ, երեքշաբթի օրը, Իսրայելի վարչապետ Ռաբինը եւ ՊԱԿ-ի ղեկավար Արաֆաթը կհանդիպեն լուծելու համար դեռեւս անլույծ մնացած վերջին 2 հարցերը՝ Երիխովի տարածքի չափերը եւ պաղեստինյան ոստիկանության պարտականությունը:

ՄՈՍԿՎԱ

Ստորագրվեց հանրային համաձայնության պայմանագիր

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ: Այսօր Ռուսաստանում ամենակարեւոր նպատակը քաղաքացիական հաշտության ապահովումն է, Կրեմլի Գեորգիեւյան դահլիճում հանրային համաձայնության պայմանագրի ստորագրման ժամանակ ասաց նախագահ Ելցինը: Նա ահավոր ողբերգություն անվանեց մոտ 70 տարվա վաղեմություն ունեցող քաղաքացիական պատերազմը, որի հետեւանքներից համարեց Նովոչերկասկի ցույցի գնդակոծումը եւ 1993 թ. Մոսկվայի մայիս-հոկտեմբերի իրադարձությունները: Ելցինը կոչ արեց «չկրկնել պատմության ողբերգական էջերը եւ վերջակետ դնել քաղաքացիական դիմակայության մեջ»: Նախագահը նշեց, որ պայմանագիրը ստորագրողները պարտավորվում են բռնություն չգործադրել քաղաքական նպատակներին հասնելու համար, ավելացնելով, որ պայմանագիրը պետք է դառնա մարդկանց համաձայնության եւ հանգիստ կյանքի հիմքը:

Պայմանագիրը կնքվում է երկու տարով, որոնց ընթացքում երկիրը պետք է լուծի առավել բարդ խնդիրները, ասաց նախագահը: Ելցինը դիմակայության այլընտրանք համարեց երկրի տնտեսության վերածնումը եւ քաղաքներում կարգուկանոնի հաստատումը:

Իր հերթին Դաշնության խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Շումեյկոն հույս հայտնեց, թե այդ փաստաթուղթը կծառայի ոչ թե քաղաքագետներին, այլ հասարակ ռուսաստանցիներին, որոնք ձանձրացել են վերջին 5 տարում շարունակվող ճակատամարտերից: Պայմանագրի ստորագրման ավարտից հետո Ռուսաստանի նախագահի մամուլի քարտուղար Վյաչեսլավ Կոստիկովը հաղորդեց, որ այն չեն ստորագրել միայն երեք անձ: Դրանք են Ռուսաստանի կոմկուսի ղեկավար Գենադի Զյուգանովը, Կեմերովոյի մարզգործկոմի նախագահ Աման Տուլեեւը եւ Վլադիմիրի մարզգործկոմի նախագահ Վինոգրադովը:

Մինչդեռ «Ռուսաստանի ուղի» պատգամավորական խմբի ղեկավար Սերգեյ Բաբուրինը ստորագրման արարողությունից հետո լրագրողներին հայտարարեց, թե Պետդումայի նախագահ Իվան Ռիբկինը պայմանագիրը կարող էր ստորագրել միայն որպես մասնավոր անձ: Սահմանադրության համաձայն, նա լիազորված չէ հանդես գալ Պետդումայի անունից, իսկ պատգամավորները նման լիազորություններ նրան չեն տվել: Բացի դրանից, Բաբուրինի կարծիքով, Պետդումայի նախագահի ստորագրությունն ավելորդ է, երբ նախատեսված է, որ պայմանագիրը ստորագրելու են Պետդումայի խմբակցությունների ղեկավարները: Բաբուրինը հավաստեց, որ պալատի առաջին նիստում ինքը հարց կբարձրացնի նախագահի վերընտրության մասին: «Երբ նախագահը չի հարգում Դումայի կամքը, նա հարկավոր չէ Դումային», հայտարարեց Սերգեյ Բաբուրինը:

ԱՇԽԱՐՀ

ԱՄՆ Կոնգրեսը մտահոգված է

Ռուսաստանի հանցախմբերը կարող են տիրել միջուկային զենքին եւ զանգվածային բնաջնջման մյուս զինատեսակներին: Այս առնչությամբ լուրջ մտահոգություն արտահայտեցին հինգշաբթի օրը ԱՄՆ Կոնգրեսի զինված ուժերի գործերի սենատական կոմիտեի ենթակոմիտեներից մեկում կայացած ունկնդրումների մասնակիցները:

«Կազմակերպված հանցագործությունները այնքան են տարածվել, որ սպառնում են ինչպես Ռուսաստանի տնտեսական զարգացմանը, այնպես էլ ժողովրդավարության զարգացմանը», հայտարարեց կոմիտեի նախագահ Սեմ Նանը:

Կոմիտեի անդամ, հանրապետական սենատոր Ջոն Ուորները իր հերթին հայտարարեց, որ Ռուսաստանում արդեն «թերեւս գաղտնաբար ստեղծվում է միջուկային զենքի կամ զանգվածային բնաջնջման այլ զինատեսակների նոր սերունդ»: Ըստ որում, դա արվում է առանց նախագահ Ելցինի եւ կառավարության բարձրաստիճան ղեկավարների իմացության:

ՆԱՏՕ-ն հույս ունի ռուսների վրա

ՆԱՏՕ-ում հույս ունեն, որ մինչեւ ամռան սկիզբը Ռուսաստանը կմիանա «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրին, լրագրողներին հայտարարել է Հյուսիսատլանտյան դաշինքի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Սերջիո Վալանցինոն: Նա որպես լավատեսության հիմք է համարել վերջին օրերս Մոսկվայից ստացվող «առավել դրական նշանները»: Եվրոպայում ՆԱՏՕ-ի զորքերի հրամանատար գեներալ Ջորջ Ջուլվանը իր հերթին հայտարարել է, որ «Անհամբերությամբ սպասում է ռուս զինվորների համատեղ աշխատանքին սկսելուն»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Մարզաշխարհը միավորվում է առճակատման դեմ

Շուտով կգրանցվի Հայաստանի 35-րդ կուսակցությունը

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

1994 թվականի մայիսի 12-ին կանցկացվի Հայոց մարզաշխարհի դաշինք կուսակցության հիմնադիր համագումարը: Այսպիսով, Հայաստանի արդարադատության նախարարությունը կգրանցի թվով 35-րդ հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունը:

Ի՞նչ կուսակցության մասին է խոսքը, երբ հանրապետությունը գտնվում է ծանր սոցիալ-տնտեսական վիճակի մեջ: Այս հարցը մտահոգում է նաև Հայոց մարզաշխարհի դաշինք կուսակցության նախաձեռնող խմբին, որի անդամներ են հայտնի մարմնամարզիկներ Հրանտ Շահինյանը, Ալբերտ Ազարյանը, «Արարատ-73» ընկերության նախագահ Կարեն Թոռոսյանը, Վանիկ Զաքարյանը, Կոնստանտին Մաղխասյանը և ուրիշներ, մարդիկ, որոնք իրենց կյանքում հաջողության են հասել ոչ միայն մարզական ասպարեզներում, այլև կուտակել են հասարակական-կազմակերպչական աշխատանքի զգալի փորձ:

«Իշխանությունների և ընդդիմության առճակատման պայմաններում անհրաժեշտ է օգտագործել հեղինակավոր մարդկանց ազդեցությունը և հասնել ազգային համաձայնության», ասաց Կարեն Թոռոսյանը: Ու քանի որ այդ առճակատումից տուժում է մեր ժողովուրդը, ապա նոր կուսակցության հիմնադիրները մեծ նշանակություն են տալիս այն հեղինակություններին, որոնք չեն կարող կողքից նայել հանրապետությունում կատարվող իրադարձություններին, և իրենց փորձով, կապերով ու ազնիվ մտահոգություններով պատրաստ են օգտակար լինել հայ ժողովրդին ու նորաստեղծ հայկական պետականությանը: Հայոց մարզաշխարհի դաշինք կուսակցությունը նաև նպատակ ունի համագործակցել այլ կուսակցությունների առողջ ուժերի հետ: Միևնույն ժամանակ կուսակցությունը, հենվելով մարզաշխարհի ներկայացուցիչների վրա, պատրաստ է իր շարքերն ընդունել նաև բանվորներին, մտավորականության տարբեր խավերի ներկայացուցիչներին:

«Հանրապետությունում կուտակված բարդությունները կարելի է բաժանել երկու խմբի՝ օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ: Մեր կուսակցությունը պետք է ակտիվորեն լծվի օբյեկտիվ պատճառների վերացմանը, իսկ սուբյեկտիվ պատճառների դեմ, որոնք կախված են առանձին մարդկանց կամայականություններից, պետք է լինի քննադատողի դերում», ասաց Հրանտ Շահինյանը:

Իսկ Կարեն Թոռոսյանի բնորոշմամբ, կուսակցությունը կորդեգրի իրատեսական քաղաքականություն. եթե ընդդիմությունը ճիշտ լինի, կլինի նրա կողքին, եթե իշխանությունները, ապա կառավարության կողքին: Համենայն դեպս, դաշինքը չի պատրաստվում լինել որևէ կուսակցության կցորդ, այլ կաշխատի կոնկրետ գործերով օգնել ժողովրդի ապրելակերպի բարելավմանը:

Դաշինքը կմտնի նաև քաղաքական պայքարի մեջ, կմասնակցի ընտրություններին, քանի որ նախաձեռնող խմբի կարծիքով, թեև սպորտը կոչված է երիտասարդության բարոյական հատկանիշների բարձրացմանը, սակայն առանց քաղաքական ոլորտի դա հնարավոր չէ:

«Մենք գիտակցում ենք, որ այսօր միայն ոստիկանական պատարասների ուժեղացումով ժողովրդին չես կարող պահել, դրա համար էլ ցանկանում ենք նպաստել ժողովրդի սոցիալական վիճակի բարելավմանը», ասաց Կարեն Թոռոսյանը:

Ո՞վ է ֆինանսավորելու հարցին, նախաձեռնող խմբի անդամներն ավելի միանշանակ պատասխան տվեցին. ինքներս: Բացի այդ, նրանցից շատերը կապեր ունեն կառավարական շրջաններում, գործարար մարդկանց հետ:

Ալբերտ Ազարյանը հավաստացած է, որ եթե այժմ իր սերնդի հեղինակությունները չկարողանան ոչինչ անել, ապա հետագայում այլևս ոչ ոք չի ստեղծի:

Մի խոսքով, Դաշինքի գործունեության հիմնական նպատակն ազգի բարոյական և ֆիզիկական զարգացմանը նպատակաուղղված քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական և մշակութային միջոցառումների իրագործումն է:

Թե ինչքան դա կհաջողվի այդ գործը նախաձեռնողներին, ցույց կտա ժամանակը, սակայն արդեն իսկ պարզ է, որ Դաշինքը մտադրություն ունի դառնալու լուրջ ուժ, որը կթելադրի նաև իր քաղաքականությունը: Մասնավորապես, որ Սահմանադրության հարցերում արդեն մշակվել է հստակ դիրքորոշում. նախաձեռնողները որոշ հարցերում համաձայն են վեցյակի նախագծին, որոշ հարցերում Սահմանադրական հանձնաժողովի տարբերակին, բայց մնում են կողմ պետության խորհրդարանական համակարգին:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հաջողվել է միայն 42 վագոն ուղարկել

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: 1993 թվականի ամբողջ տարվա ընթացքում Հայաստանից ԱՊՀ-ի երկրներ է հաջողվել ուղարկել միայն 42 վագոն շինանյութ, մինչդեռ նախկինում ամեն տարի ԽՍՀՄ-ի հանրապետություններ էր ուղարկվում 400 հազար վագոն շինանյութ: Այս տվյալները բերվեցին Հայաստանի կառավարության նախագահության նիստում, որը քննարկում էր «Հայարդշինանյութեր» պետական միավորման աշխատանքի արդյունքները: Այս դրությունը երկաթուղու հարատեւ շրջափակման հետեւանքն է: Միեւնույն ժամանակ օդային ռմբակոծությունների եւ հրետակոծությունների պատճառով անցած տարի լրիվ անգործության էին մատնվել Ադրբեջանի սահմանակից Կապանի, Նոյեմբերյանի, Վարդենիսի շրջանների եւ Ալավերդի քաղաքի ձեռնարկությունները: Չնայած դրան, լրիվ ապահովվել են հանրապետության շինանյութերի ներքին պահանջմունքները, նշվեց նիստում:

Կվերանորոգվի Կիեւյան կամուրջը

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ: Կիեւյան կամրջի վերանորոգումը Երքաղգործկոմը նախատեսել է սկսել մայիս ամսին: Աշխատանքներն սկսելուն պես դադարեցվելու է տրանսպորտի երթեւեկությունը կամրջով: Կամրջի փոխարեն կօգտագործվի Զանգվի կիրճի ավտոճանապարհը: Ճանապարհի պիտանելիության ուսումնասիրման նպատակով վաղն այնտեղ կմեկնի Երքաղխորհրդի նախագահ Վահագն Խաչատրյանը՝ բարեկարգման գծով տեղակալի եւ ՆԳ վարչության աշխատակցի հետ:

Էկոլոգները վկայում են

Զանազան խառնուրդներով ջրամբարների (Ախուրի, Կավարտ, Հալաջ) հետագա աղտոտվածությունը կանխարգելելու համար գունավոր մետաղագործության գիտահետազոտական եւ նախագծային ինստիտուտում մշակվել է տեխնոլոգիա, որը հնարավորություն է տալիս, օրինակ, պղնձահանքի հոսքերից ստանալ 25-30 տոկոս բարձրորակ պղինձ պարունակող խտանյութ եւ կրկնակի մաքրված ջուրն օգտագործել արտադրությունում: Այս մասին հայտնում է ՀՀ բնության եւ շրջակա միջավայրի պահպանության նախարարության «էկո տեղեկագրի» անցած տարվա ամփոփիչ համարը, միաժամանակ նշելով, որ ֆինանսների բացակայության պատճառով տեխնոլոգիայի ներդրումը ձգձգվում է:

Իսկ Արագածի զանգվածի ջրահավաք ջրամբարների համար մեկ այլ՝ ջրային պրոբլեմների եւ հիդրոտեխնիկայի գիտահետազոտական ինստիտուտում, մշակվել են ջրապահպանական միջոցառումներ եւ տրվել նրա հյուսիսային ու արեւմտյան լանջերի էրոզացման ու սողանքագոյացման օջախների գնահատականը:

Ճարտարագիտական համալսարանում ստեղծվել է ծխագազերից քիմիապես նստեցված կավճի ստացման անթափոն տեխնոլոգիա: Հայաստանը չունի կավճի հանքավայր, հետեւաբար, հիշյալ տեխնոլոգիայի ներդրումը կարող է հեռանկարային լինել էկոլոգատնտեսական տեսանկյունից:

Առողջապահության եւ մասնագիտական հիվանդությունների գիտահետազոտական ինստիտուտում շարունակվում են տվյալների բանկի ստեղծման աշխատանքները, որը տեղեկատվություն է պարունակում Հայաստանի ժողտնտեսության մեջ լայնորեն օգտագործվող շուրջ 1000 քիմիական նյութերի վերաբերյալ: Մշակված ռոռնոդական ախտորոշիչ համակարգը թույլ է տալիս շուտափույթ ախտորոշել հիվանդությունը եւ ընտրել հակաթունային բուժման համապատասխան եղանակ:

Արմենպրես

ԵՐԵՎԱՆ

Գիտաժողով էներգակիրների հարցերով

Հայաստանում Մ. Նահանգների դեսպանությունից տեղեկացնում են.

Մ. Նահանգների էներգետիկայի վարչությունը, ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID), ԱՄՆ էներգետիկայի ասոցիացիան (USEA) եւ ՀՀ էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարությունն ապրիլի 30-ից մայիսի 4-ը Երեւանում կանցկացնեն էներգետիկային նվիրված երկրորդ ազգային գիտաժողովը:

Գիտաժողովի նպատակն է էներգետիկ միջազգային ընկերություններին ցուցադրել Հայաստանում ներդրումների հնարավորությունները: Բազմաթիվ ընկերություններ, որոնք մասնագիտացած են ուժային կայանների, գազատարերի եւ նավթատարերի, ջեռուցման համակարգերի եւ ցանցերի կառուցման, նավթի եւ գազի արտահանման, ինչպես նաեւ փոքր հիդրոկայանների եւ քամու ուժով աշխատող կայանների, նոր տեխնոլոգիաների ներդրմամբ: Կմասնակցեն Բելգիայի, Կանադայի, Անգլիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Հոլանդիայի, Իրանի, Պորտուգալիայի, Ռուսաստանի, Շվեդիայի եւ ԱՄՆ-ի ընկերությունները:

Գիտաժողովը կբացվի այսօր, ապրիլի 30-ին, ժամը 9:00-ին, Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանի շենքում:

Կմասնակցեն վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը, պետնախարար Սեպուհ Թաշճյանը, նախարար Միրոն Շիշմանյանը, ԱՄՆ դեսպան Հարրի Գիլմորը եւ ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության Կովկասի բաժնի ղեկավար Սյուզան Օլդոը:

Մամուլի ասուլիսը տեղի կունենա մայիսի 4-ին, ժամը 16:00-ին: ■

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

«Բլեյանը իրավիճակը հարմարեցնում է իր գաղափարներին»

«Աշոտ Բլեյանի՝ խորհրդարանում կատարած վերջին հայտարարությունը բոլորովին չի համապատասխանում իրականությանը, երեկ մեզ հետ զրույցում ասաց «Արցախ» հայրենակցական միության փոխնախագահ, պատմական գիտությունների թեկնածու Համլետ Հարությունյանը: Մեր կազմակերպությունը թեեւ ոչ ճշգրիտ, ապա գոնե մոտավոր պատկերացում ունի Ղարաբաղում զոհվածների թվի մասին: Աշխատանքի բերումով մենք ծանոթ ենք գրեթե բոլոր զոհվածների ընտանիքներին: Բացի այդ, պատմության ընթացքում չի եղել մի դեպք, երբ պատերազմի ժամանակ հակառակորդին հայտնվի սեփական զոհերի կամ վիրավորների թիվը: Բոլոր հասարակարգերում դա համարվել է ռազմական գաղտնիք, եւ այն հրապարակողները ենթակա են պատասխանատվության ռազմական օրենքներով: Եվ հետո՝ Ադրբեջանի դեմ պատերազմում է ԼՂՀ-ն: Ո՞ւմ են վերաբերում այդ 15 հազար զոհերը»:

Առանց մեկնաբանության տեղեկացնենք, որ պատգամավոր Բլեյանի ելույթին նույն երեկոյան եւ ադրբեջանական հեռուստատեսությունը, եւ ռադիոն անդրադարձել են՝ ներկայացնելով դա որպես պատերազմին Հայաստանի մասնակցության անհերքելի ապացույց: Իսկ ինչ վերաբերում է 15 հազար զոհերին, ապա Բլեյանի ելույթից հետո Զորի Բալայանը տեղեկացրել էր, թե Ղարաբաղում հայկական կողմից զոհվել է 2800 մարդ:

«Նախանցյալ տարի, երբ Աշոտ Բլեյանը գնաց Բաքու, իր գաղափարները հիմնավորում էր ղարաբաղյան ճակատներում տիրող ծանր իրավիճակով: Ներկայումս նա փոխել է գործելակերպը եւ շեշտը դնում է զոհերի վրա: Այլ կերպ ասած, նա իրավիճակը հարմարեցնում է իր գաղափարներին, ասաց պրն. Հարությունյանը: Իմ խորին համոզմամբ, պրն. Բլեյանը նպատակ ունի ոչ միայն հոգեբանական հարված հասցնել Ղարաբաղի մարտնչող ժողովրդին, այլեւ սեպ խրել Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի միջեւ:

Փոխզիջումը լավ բան է, շարունակեց նա: Եվ ոչ ոք չի էլ կասկածում, որ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման միակ ուղին փոխզիջումն է: Սակայն տարօրինակ չէ՞ արդյոք, որ անհասկանալիորեն պարտված հակառակորդը փոխզիջման մասին լսել անգամ չի ուզում, իսկ գոնե ի պաշտոնե հաղթող կողմին աջակցելու պարտավոր հայ պատգամավորը խոսում է դրա մասին՝ անտեսելով նույնիսկ իրական երաշխիքների բացակայությունը»:

Ավելացնենք, որ խորհրդարանին ուղղված իր խոսքում Աշոտ Բլեյանն առաջարկում էր ստեղծված իրավիճակից դուրս գալու ելքը. «Հասարակությունն ինքն իրեն պիտի պաշտպանի՝ թույլ չտալով, որ իր զավակները մասնակցեն անօրինական ու անիմաստ պատերազմին»:

Ա. Բ.

ՍՈՒՐ ԱՆԿՅԱՄԲ

Զավեշտն էլ իր սահմանն ունի

Հին դժգոհություն է մեզանում ճշտապահության, մանավանդ՝ աշխատանքային կարգապահության բացակայությունը: Բոլորիս հուզող հարց է սա, եւ բարելավման տանող ամեն ջանք ու ճիգ գնահատման ու գովասանքի արժանի: Այս առումով Կարմիր դրոշի շքանշանի կարելի է արժանացնել Զվարթնոց օդանավակայանի աշխատակազմին: Պատկերացնո՞ւմ եք, նույնիսկ 5 րոպե ուշացած ուղեւորին այլեւս չի թույլատրվում անցնել մաքսատուն ու բարձրանալ ինքնաթիռ: Օրենքը օրենք է բոլորի համար, եւ դրա գործադրումը մեղմացուցիչ ոչ մի հանգամանք չի ճանաչում, անգամ երբ մեղավորը Ֆրանսիայի քաղաքացի, Ֆրանսիայի պատերազմի վետերանների ընկերության փոխնախագահ, հույն եւ հրեա վետերանների ընկերության պատվո նախագահ, գնդապետ Անդրե Սեֆերյանն է, որը, ի միջի այլոց ասենք, կարեցածին չափ օգնում է Հայաստանին, մասնավորապես վիրավոր հայ մարտիկների բուժման ու պատսպարման գործում: Ահա Ֆրանսիայում ծնված եւ մեծացած այս հայը «սխալվել» եւ տիկնոջ ու պատերազմի ֆրանսիացի այլ վետերանների հետ մի շաբաթ առաջ եկել էր Երեւան, ծաղիկներ դնելու Մեծ Եղեռնի զոհերի հուշարձանին եւ «համարձակություն» էր ունեցել երկու օր առաջ, ապրիլի 28-ին վերադառնալ Փարիզ, ուր նրան սպասում են իր գործերը, երբ Զվարթնոց օդանավակայանի կերբերոսները կտրել էին առաջը, թե հինգ րոպե ուշացել ես: Ի միջի այլոց, Երեւան-Փարիզ օդանավը թռավ դրանից 1,5 ժամ հետո...

Հարկ չկա նկարագրելու վկայակոչել նկատառումները, պարոն մաքսատան աշխատակից (պարոն Արմեն Հովհաննիսյան): Հենց Ֆրանսիայում, երբ մի ուղեւոր ուշացել է եւ ժամանակին նախազգուշացրել, անգամ երբ բոլոր դռները փակվել են, ինքնաթիռը կանգնեցվում է, իսկ երբ արդեն անհնար է դա անել, ուղեւորի հետագա ճակատագիրը երբեք անուշադրության չի արժանանում: Եկեք զավեշտն անհեթեթության չհասցնենք:

ՆԱԶԵՆԻ ՂԱՐԻԲՅԱՆ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառաձեւերը ՊԱՒԷԼ ՊՂԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co., 22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park, CA 91303, Call (818) 596-0423 Fax: (818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրէն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հաղորդւում է ԱՄՆ «ԱՐՄԻՆԿՈ» ՄՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7-8852-281425
Ֆաքս 7-8852-285082
E-MAIL INTERNET: ROOT
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՀԱՅԱՑՔ ԱՇԽԱՐՀ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Նավթամուղի երկու տարբերակ

Ադրբեջանում արտասահմանյան ֆիրմաների հետ նավթի արդյունահանման պայմանագրերին սպասարկող նավթատարի անցկացման 6 ուղիներից, ըստ ադրբեջանական աղբյուրների, իբրեւ քննության առարկա են մնացել միայն Բաքու-Թավրիզ-Տրապիզոն՝ ելքով դեպի Սեւ ծով, եւ Բաքու-Թավրիզ-Իսկենդերուն՝ ելքով դեպի Միջերկրական ծով տարբերակները:

Ադրբեջանական մասնագետների կարծիքով, ամենայն հավանականությամբ նախապատվությունը կտրվի երկրորդ տարբերակին հետեւյալ երկու պատճառով: Առաջին՝ խողովակաշարի կառուցման ժամանակ պակաս միջոցներ կծախսվեն, քանի որ այս ուղին ենթադրում է նավթային մայրուղու միացում արդեն գոյություն ունեցող Իրաքից Իսկենդերուն գնացող վեց հարյուր կիլոմետրանոց նավթատարին: Երկրորդ պատճառն այն է, որ Թուրքիան, բանակցությունների ժամանակ կտրականապես մերժելով դեպի Նովոռոսիյսկի նավահանգիստ նավթատարի անցկացման տարբերակը, հայտարարել է, որ բնապահպանության առումով թույլ չի տա Բոսֆորի նեղուցով նավթատար նավերի տեղափոխումը:

Ադրբեջանի նույն աղբյուրների համաձայն, ադրբեջանական կողմը եւս շահագրգռված է երկրորդ տարբերակով՝ ելնելով քաղաքական ըմբռնումներից, քանի որ Ռուսաստանի կողմից հանրապետության վրա ճնշման գործադրման պայմաններում շատ անզգույշ քայլ կլինի հանրապետության համար կենսական նշանակություն ունեցող նավթամուղ անցկացնել Ռուսաստանի Դաշնության տարածքով, դրանով իսկ կախման մեջ ընկնել ռուսաստանյան քաղաքագետների տրամադրությունից: •ՆՏ

«Մենք ողջունում ենք ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի գործունեության ակտիվացումը եւ հավանություն տալիս այն ամենին, ինչ դուք արել եք: Կուզենայինք, որ ձեր գործունեությունը վերջապես արդյունք տա», ապրիլի 27-ին հայտարարեց Հեյդար Ալիեւը Մաթիաս Մոսբերգի գլխավորած ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի պատվիրակության ընդունելիս:

Ալիեւը խոսքերով, Բաքուն անկեղծորեն ձգտում է դադարեցնել ռազմական գործողությունները եւ հասնելու համար: Հենց դա է մեր ուղեւորության նպատակը», ընդգծեց Մոսբերգը:

Մյուս կողմից, ապրիլի 28-ին Մոսկվայում համաձայնագիր ստորագրվեց Ադրբեջանի Միլլի մեջլիսի եւ Ռուսաստանի Դաշնության խորհրդի համագործակցության մասին: Այն ստորագրեցին Ադրբեջանի խորհրդարանի նախագահ Ռասուլ Գուլիեւը եւ Ռուսաստանի Դաշնության խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Շումեյկոն:

Նախորդ օրը կայացած զրույցի

ԲԱՔՈՒ, ՄՈՍԿՎԱ

Ալիեւը կասկածում է ԵԱՀԽ գործունեությանը

եռանդագին որոնում է շրջանում խաղաղության շտապ հաստատման ուղիներ: Այդ նպատակով այժմ Մոսկվայում բանակցում է Միլլի մեջլիսի նախագահ Ռասուլ Գուլիեւը, հիշեցրեց նախագահը:

Ադրբեջանի նախագահի կարծիքով, առանց հրադադարի ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի գործունեությունը գործնական արդյունք չի տա:

Պատվիրակության ղեկավար՝ Մինսկի խմբի փոխնախագահ Մաթիաս Մոսբերգը իր հերթին ընդգծեց, որ լիովին համաձայն է խնդրի լուծման նկատմամբ նման մոտեցմանը: «Հրադադարը մենք համարում ենք այդ խնդրի լուծման կարեւոր տարր: Մենք պատրաստ ենք բոլոր ջանքերը գործադրել զինադադարի հուսալի համաձայնության

ընթացքում Գուլիեւը Շումեյկոյին հասկացրել էր, որ Ադրբեջանի կարծիքով երկկողմ տնտեսական համագործակցությունը կարող է Անդրկովկասում Ռուսաստանի ռազմավարական շահերն ապահովել ռազմական դաշինքներից շատ ավելի արդյունավետ կերպով: Նույն օրը Ռասուլ Գուլիեւը ելույթ էր ունեցել Ռուսաստանի Դաշնության խորհրդում, ընդգծելով, որ «Ադրբեջանը ողջունում է այն միջազգային կազմակերպությունների եւ պետությունների ջանքերը, որոնք ձգտում են միջնորդի դեր կատարել հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման մեջ: Բայց դա չի նշանակում, թե Ադրբեջանը կհամաձայնի ընդունել իր համար նվաստացուցիչ պայմաններ»: *Թուրան-Սնարք*

ԲԱՔՈՒ

Եւս երկու արեւմտյան ընկերություններ կմասնակցեն նավթահանքերի մշակմանը

ԲԱՔՈՒ, 29 ԱՊՐԻԼ, ԹՈՒՐԱՆ-ՍՆԱՐՔ: Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության ղեկավարությունն ակտիվ բանակցություններ է վարում «Փորդաքերն շերիֆ» տիպի համաձայնագրի հիման վրա թուրքական ԲՄԲ-ԱՇ ընկերության եւ ամերիկյան «WRW-յունայթեդ գրուփ ինք» ընկերությունների հետ Ապշերոնի արեւմուտքում հանքավայրերի մշակման շուրջը:

Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության ներկայացուցիչն ասել է, որ ընկերությունները երկրաբանական-հետախուզական աշխատանքներ կկատարեն այս տարածաշրջանի որոշ հանքավայրերում, ինչպես նաեւ կաշխատեն նավթարդյունահանման ավելացման եւ արդեն մշակվող հանքավայրերի տեխնիկական վերազինման ուղղությամբ:

Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերությունը երկու համաձայնագիր ունի ցամաքում նավթահանքերի մշակման համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման մասին: Դրանցից մեկը կնքված է Թուրքիայի «Արիլլա դոգան» ընկերության հետ: Երկրորդ ձեռնարկությունն աշխատում է Քեյմադինի հանքավայրի մշակման ուղղությամբ: •

ՀԱՄԱՌՈՏ

2 մլն դոլլար ռուսական զորքերի դուրսբերմանը

ՌԻԳԱ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: Շվեդիայի կառավարությունը որոշել է 1 միլիոն դոլլար հատկացնել Սկրունդեի ռուսական ռադիոլոկացիոն կայանի նոր շենքի ապամոնտաժմանը եւ նույնքան էլ՝ Լատվիայից ռուսական բանակի զորացրված զինծառայողների հայրենադարձման հիմնադրամին: Այդ մասին հայտնեց Շվեդիայի վարչապետ Կարլ Բիլդտը Լատվիայի Նախարարների կաբինետի ղեկավար Վալդիս Բիրկավսի հետ հեռախոսազրույցի ժամանակ: Ապրիլի սկզբներին համանման որոշում էր ընդունել ամերիկյան վարչակազմը: ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտը 2 միլիոն դոլլար էր հատկացրել Սկրունդեի ռադիոլոկատորի ապամոնտաժմանը:

Հեղաշրջման կոչ Տաջիկստանում

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 28 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ Տաջիկստանի մայրաքաղաք Դուշանբեում թռուցիկներ տարածելիս ձերբակալվել է մի խմբի մարդ: Նրանք կոչ են արել զինված հեղաշրջման ճանապարհով տապալել հանրապետության ներկայիս իշխանական ռեժիմը: Խուզարկության ընթացքում ձերբակալվածների մոտ հայտնաբերվել է թռուցիկների բավականին մեծ քանակություն:

Ֆրանս-թուրքմենական պայմանագիր

ԱՇԽԱԲԱԴ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: Ապրիլի 28-ին այստեղ Թուրքմենիայի նախագահ Սափարմուրադ Նիյազովը եւ պաշտոնական այցով այստեղ գտնվող Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Միտերանը ստորագրեցին պայմանագիր՝ փոխօգնության, բարեկամության եւ համագործակցության մասին: Ֆրանսիայի նախագահը հայտարարեց, որ փաստաթղթում արտացոլված են երկու երկրների ապագա համագործակցության կարեւորագույն սկզբունքները, այն է՝ կողմերի հավատարմությունը միջազգային իրավական նորմաներին:

ՄՈԼԴՈՎԱ

Ավարտվեց ռուս-լատվիական միջպետական համաձայնագրերի նախապատրաստումը

ՌԻԳԱ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: Ռուսաստանի եւ Լատվիայի փորձագետներն ավարտել են 10-ից ավելի միջպետական փաստաթղթերի ստորագրման նախապատրաստական աշխատանքը: Դրանց թվում է մարտի 15-ին նախաստորագրված համաձայնագիրը Լատվիայից ռուսական զորքերի դուրսբերման մասին: Կողմերը համաձայնեցրել են նաեւ լատվիացիների առաջարկած լրացուցիչ արձանագրության տեքստը, որը վերաբերում է Լատվիայում ապրող ռուսաստանցի զորացրված զինծառայողների եւ նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական պաշտպանությանը: Լրացուցիչ արձանագրությամբ կողմերը պարտավորվում են աջակցել զորացրված զինծառայողների հայրենադարձմանը Լատվիայից Ռուսաստան եւ այլ երկրներ, մասնավորապես անհրաժեշտ փոփոխություններ կատարել իրենց ներքին օրենսդրության մեջ:

Մամուլը տարածած Լատվիայի վարչապետ Վալդիս Բիրկավսը հայտարարեց, որ վերացվել են երկու երկրների նախագահների հանդիպմանը խանգարող բոլոր խոչընդոտները: Նրա խոսքերով, ռուս-լատվիական գագաթնաժողովը եւ համաձայնեցված միջպետական փաստաթղթերի ստորագրումը կարող են տեղի ունենալ ապրիլի 30-ին, Մոսկվայում:

Ներքին գործերի նախարարությունները կմիավորվեն բռնարարների դեմ պայքարում: Հինգշաբթի Մոսկվայում իր աշխատանքներն սկսեց նախկին Խորհրդային Միության անդամ 14 հանրապետությունների ներքին գործերի նախարարությունների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ երկօրյա խորհրդաժողովը, որի օրակարգում հիմնականում մեկ հարց է՝ պայքար բռնարարների տարածման եւ բռնարարության դեմ:

ԿԱՊՐՈԼԻՍ

ՀԱՐԳԵԼԻ ՀՈՂԱԳՈՐԾ, ՁԵՐ ԵՐԱԶԱՆՔԸ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Է ԴԱՐՁԵԼ:

Արդեն կարող եք Ձեր հողակտորից կրկնակի եւ նույնիսկ ավելի էկոլոգիական մաքուր բերք ստանալ: Դիմեք «Կապրոլիս» ֆիրմային: Նրա արտադրած նոր սերնդի պարարտանյութը՝ կենսահումուսը, կաշխատի Ձեզ համար: Եւ ամենակարեւորը. մեկ անգամ պարարտացնելը ապահովում է 3 տարվա կայուն բարձր բերք:

Սեփականատեր անասնապահների հետ պատրաստ ենք կազմակերպել կենսահումուսի համատեղ փոխշահավետ արտադրություն:

Զանգահարէք օրվա ցանկացած ժամի, զանգահարէք հենց հիմա հեռ. 55.72.06

«ԿԱՊՐՈԼԻՍԸ» ՍՊԱՍՈՒՄ Է ՁԵԶ:

Ձեր երեխաները պետք է ստանան բարձրագույն կրթություն ԱՄՆ-ի, Մեծ Բրիտանիայի, Արեւմտյան Եվրոպայի եւ Ավստրալիայի լավագույն բուհերում

Երեւանի «Դավիթ Անհաղթ» գիտահումանիտար կենտրոնը ВКС ֆիրմայի եւ Մոսկվայի հետ միասին, օգտագործելով արտասահմանյան համալսարանների, քոլեջների եւ դպրոցների հետ ունեցած սերտ կապերն առաջարկում է ձեզ եւ ձեր երեխաներին ուսումնառություն ցանկացած ծրագրով ցանկացած արտասահմանյան երկրում
- օտար լեզվի դասընթացներ (անգլերեն, ֆրանսերեն, իտալերեն, գերմաներեն, ճապոներեն, հոլանդերեն...)
- հատուկ բիզնես ծրագրեր եւ սեմինարներ
- կարճատեւ ուսում լավագույն արտասահմանյան քոլեջներում
- ուսումնառության լավագույն համալսարաններում:

ԳՀԿ «Դավիթ Անհաղթը» եւ ВКС ֆիրմայի ձեր պահանջարկով անց են կացնում ուսումնական հաստատության ընտրություն, կատարում են ողջ բոլորատությունը, կազմակերպում են այցագիրը եւ առաջարկում են մի շարք այլ ծառայություններ ձեր ցանկությամբ:

Լրացուցիչ լրատվության համար կարող եք դիմել

ք. Երեւան, Նալբանդյան 26 (Հանրապետության հրապարակ, Միությունների տուն, 1 հարկ, ուսումնամեթոդական կենտրոն 18 սենյակ: Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել հետեւյալ հեռախոսահամարներով.

22-89-62 կամ 52-05-14

ՃԱՇԱԿԵՔ ԾՈՎԱՅԻՆ ՇՐՋԱԳԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՃՈՒՅՔԸ

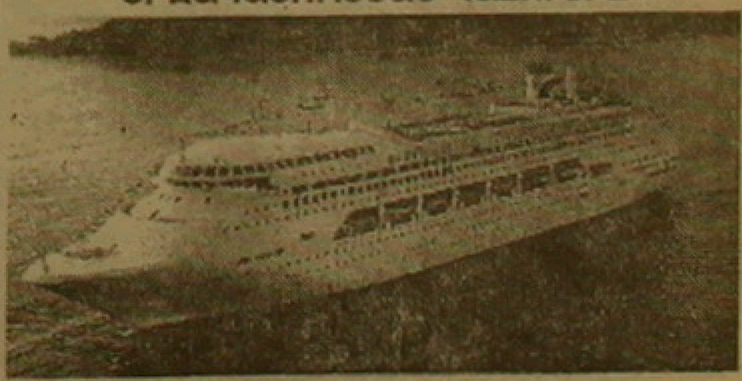

«Քսիմեքստուր-Երեւան» ֆիրման հրավիրում է կատարել հրապուրիչ ծովային շրջագայություններ հարմարավետ «Ֆյոդոր Շալյապին» ջերմանավով.

06.06.–29.06.
Օդեսա - Պիրեյ - Հռոմ - Բարսելոնա - Ջիբրալթար - Լիսաբոն - Հավր (Փարիզ) - Տիլբերի (Լոնդոն) - Ամստերդամ - Համբուրգ - Սանկտ-Պետերբուրգ

30.06.–16.07.
Սանկտ-Պետերբուրգ - Կոպենհագեն - Օսլո - Ամստերդամ - Համբուրգ - Ստոկհոլմ - Հելսինկի - Սանկտ-Պետերբուրգ

17.07.–09.08
Սանկտ-Պետերբուրգ - Համբուրգ - Ամստերդամ - Տիլբերի - Հավր - Լիսաբոն - Ջիբրալթար - Բարսելոնա - Հռոմ - Ստամբուլ - Օդեսա

Առաջնակարգ սպասարկում, շոու ծրագրեր, համերգներ, ռեստորաններ, բարեր, կազինո եւ... անմոռանալի տպավորություններ

375025 ք.Երեւան, Կորյունի փ., 5, հեռ. 52-39-08, 52-31-44

KSIMEXTOUR

Կսիմեքստուր - Երեւան

digitised by A.R.A.R.@

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչպիսի՞ն պետք է լինի էներգետիկան Հայաստանում

ԷՄԻԼ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

Հայաստանի կառավարությունը մշակել է հանրապետության էներգահամակարգի զարգացման ծրագրեր: Մի կողմ թողնենք այդ ծրագրերի առանձին թերությունները, որոնց մասին կարելի է հատուկ խոսակցություն վարել: Իմ կարծիքով, կարևորն այն է, որ ներկայացված կառավարական ծրագրերն սկզբունքորեն հակասում են «Հայաստանի անկախության մասին հռչակագրին» ու Անկախության հանրաքվեին, որոնցում, ինչպես հիշում եք, հայտարարված էր «անկախ տնտեսականության հաստատման գործընթացի սկզբի» մասին: Բանն այն է, որ ցանկացած պետության իրական անկախությունը բնորոշվում է մի շարք որակական հատկություններով, որոնցից կարևորագույնը՝ անկախ ու կայուն էներգամատակարարումն է:

Առանց անկախ ու կայուն էներգամատակարարման անհնար է լուրջ խոսել որևէ երկրում անկախ տնտեսության կառուցման մասին, քանի որ էներգակիրների պակասը տվյալ երկրում, հարկ եղած դեպքում, մշտապես օգտագործվելու է օտար տերությունների կողմից ճնշում գործադրելու նպատակով: Եվ ինչքանով մեծ է այդ երկրում էներգակիրների ներմուծման պահանջարկը, այնքանով անհույս է այնտեղ անկախ տնտեսության կառուցումը: Այժմ տեսնենք, թե որքանով են եղած ծրագրերը նպաստում մեր հանրապետության անկախ ու կայուն էներգամատակարարման համակարգի ստեղծման գործին: Մասնավորապես, համաձայն կառավարության ծրագրերի, նախատեսվում է իրագործել Հրազդան ՊՇԷԿ-ի ընդլայնումը երկու 300 մեգավատանոց բլոկներով, այն էլ խոշոր տարածաշրջանային վարկի միջոցով: Այդ միջոցառման հետևանքով Հայաստան ներմուծվող (պայմանական) վառելիքի տարեկան պահանջարկն աճելու է ևս մոտ 1 200 000 տոննայով և կազմելու է 4 200 000 տոննա, միայն էներգետիկայի կարիքների բավարարման նպատակով: Դեռ ծով չունեցող և անհուսալի հաղորդակցություններով կապված հանրապետության համար այդպիսի մեծ քանակությամբ վառելիքի ներմուծման անհրաժեշտությունը մի նոր անհաղթահարելի պատնեշ է ստեղծում մեր ժողովրդի առջև թե տնտեսական, թե տեխնիկական տեսակետներից: Միաժամանակ, հասկանալի պատճառներով, բոլոր այն պետությունները, որոնց տարածքով տեղափոխվելու է Հայաստան ներմուծվող վառելիքը, անպայման ինչ-որ փոխհատուցում են պահանջելու, ինչը գրեթե անիրագործելի կդարձնի անկախ տնտեսության հաստատումը Հայաստանում, փոխարինելով այն հարմարվելու և հանդուրժելու քաղաքականությամբ: Նույնանման միջոցառումների շարքին կարելի է դասել նաև հայկական ատոմակայանի վերագործարկումը, որը չափազանց վտանգավոր է ողջ Հայաստանի բնակչության ճակատագրի համար և նախևառաջ անիրագործելի հանրապետության սեփական ուժերով, թե տեխնիկական, թե ֆինանսական առումով: Բացի մի շարք լուրջ հակափաստարկներից, ատոմակայանի վերագործարկումը սերտ ու անխզելի կախյալ վիճակի մեջ է դնելու Հայաստանին, մասնավորապես այն ռուսական պետություններից, որոնք մատակարարելու և վերամշակելու են ատոմակայանի միջուկային վառելիքը:

Այսպիսով, ինչպես տեսնում ենք, կառավարական ծրագրերով կառուցվելիք էներգահամակարգը հավելյալ խնդիրներ ու հնարավոր վիճակում է դնելու մեր պետության ղեկավարությանը, որը ստիպված է լինելու մշտական խնդրողի դերում հանդես գալ օտար պետությունների առջև, իր ժողովրդի գոյատևումը որևէ կերպ ապահովելու համար:

Առաջին հայացքից թվում է, թե հրաժարվելով ատոմակայանի վերագործարկումից, Հրազդան ՊՇԷԿ-ի ընդլայնումից և նման նախաձեռնված միջոցառումներից, մեր հանրապետությունն անկանելի վիճակում է հայտնվելու էներգամատակարարման տեսակետից: Սակայն իրականում վախենալու և անհիմն է այդպիսի եզրակացության անելը, քանի որ ոչ ոքի դեռ հայտնի չէ, թե ո՞րն է Հայաստանի այն էներգապահանջարկը, որը հնարավոր կլիներ բավարարել սեփական էներգապաշարների հաշվին, ապահովելով մեր պետության անկախության առավելագույն հնարավոր աստիճանը:

Արդեն այսօր, Հայաստանի էներգապահանջարկի կարգավորման գործում գոյություն ունեն բազմաթիվ խնդիրներ, որոնց լուծումը զգալիորեն կամրապնդեր մեր էներգամատակարարման անկախությունն ու կայունությունը: Այդպիսի խնդիրների շարքին կարելի է դասել կայաններում էներգատարածման ընթացքի արդյունավետության բարձրացումը, էներգիայի բաշխման ու հաշվառման համակարգի ստեղծումը, էներգիայի գերնորմատիվ կորուստների վերացումը, էներգիա մատակարարող ու սպառողների փոխհարաբերությունների օրենսդրական հաստատումը և այլն:

Կառավարության ծրագրում այս կարևորագույն հարցերին պատշաճ ուշադրություն չհատկացնելու պատճառով, ներկայումս, չնայած Հայաստանի ճգնաժամային պայմաններին, հանրապետությունում արտադրված էլեկտրաէներգիայի ավելի քան մեկ քառորդը (25 տոկոս) անհետ կորչում է չհայտարարված պայմաններում: Էլեկտրաէներգիայի միայն այս կորուստը համապատասխանում է հայկական ատոմակայանի մեկ բլոկի տարեկան արտադրանքին և կազմում է մոտ 2 մլրդ կվտ/ժ: Այսօր այդ կորուստները որպես սովորական երևույթ են դիտվում և դրանց վերացման նպատակով փաստորեն ոչ մի գործնական միջոց չի ձեռնարկվում:

Անփույթ ու բարբարոսաբար է օգտագործվում նաև այնպիսի դժվարությամբ հանրապետություն ներմուծվող վառելիքը: Մասնավորապես, ջերմաէլեկտրակայաններում էլեկտրականության արտադրման համար ծախսվող վառելիքի տեսակարար չափը վերջերս աճել է գրեթե 15-20 տոկոս: Այդ պատճառով տարեկան գերածախսվում է ավելի քան 60 000 տոննա պայմանական վառելիք, մի քանի մլրդ ռուբլու վնաս պատճառելով մեր սնանկացող հանրապետությանը: Խնայողաբար օգտագործելու դեպքում այդ վառելիքի հաշվին հնարավոր կլիներ լրացուցիչ արտադրել մոտ 150 մլն կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա:

Իրականում էներգիայի ու վառելիքի ծախսումները մեր հանրապետությունում անհամեմատ ավելի մեծածավալ են և տարեց-տարի շարունակում են աճել: Երբ էներգետիկայի զարգացման կառավարական ծրագրերում գոնե մասնակի լուծումներ տրվեին առաջացած խնդիրներին, ապա արդեն այսօր զգալիորեն կամրապնդվեր մեր էներգահամակարգի անկախ ու կայուն գործելու կարողությունը և ավելի աննկատելի կդառնար էներգիայի պակասությունը: Ցավոք, վերոհիշյալ ծրագրերում այդ հարցերին ոչ մի լուծում չի տրված, իսկ էներգետիկայի հարցերով զբաղվող կառավարության անդամները կարծես թե չեն նկատում էներգիայի պակասի այս էական պատճառները և շարունակում են գործել իրենց հնացած վարչահրամայական-շտաբային եղանակներով: Ըստ երևույթին, էներգիայի պակասության այս կարևոր պատճառների իրազեկության հարցում առակող-

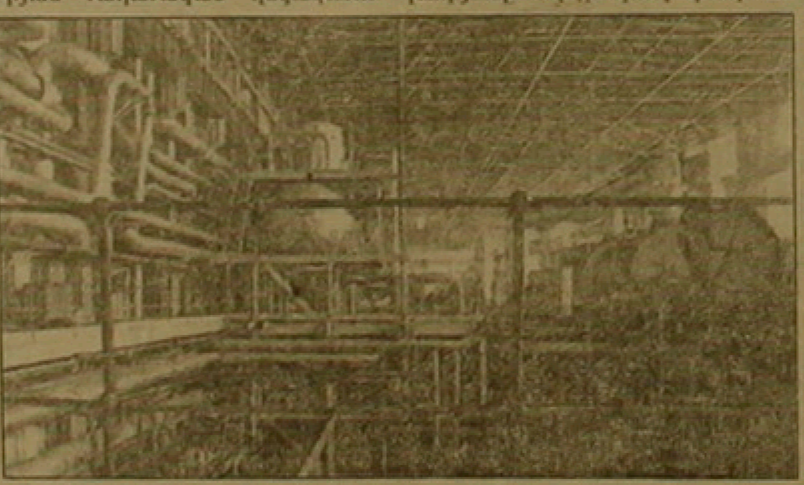

նորոգված է նաև մեր հանրապետության քաղաքական ղեկավարությունն ու նախագահը: Որպեսզի Հայաստանի էներգետիկայի զարգացումն ընթանա հայկական էներգահամակարգի անկախ ու կայուն գործելու ապահովման ուղղությամբ ու նպաստի հայկական տնտեսության անկախության ամրապնդմանը, անհրաժեշտ է նախ և առաջ մշակել էներգետիկ դոկտրինա, որը բոլոր կողմերից ճշգրտորեն շարժվել եղած պրոբլեմի լուծման ընտրված ուղղությամբ, պահպանելով այդ կարևոր տնտեսական ոլորտն անցողիկ կառավարությունների ու տնտեսական գործիչների կամայականություններից: Մասնավորապես, Հայաստանի էներգետիկայի դոկտրինայում պետք է հաշվի առնվեն հանրապետության աշխարհագրական դիրքը, ընդերքը, բնապահպանական պահանջները և այլն: Բացի այդ, անհրաժեշտ է որոշակի դարձնել այդ բնագավառում տիրող սեփականության ձևերը, պետության կարգավորիչ դերը և քաղաքական նպատակները:

Վերոհիշյալ պայմանների բազմակողմանի ուսումնասիրությունից հետո հնարավոր է սկզբունքորեն նկարագրել հայկական էներգահամակարգի այն օպտիմալ պատկերը, որն առավելապես ընդունելի ու բնորոշ է Հայաստանի համար և ապահովելու է մեր պետականության հնարավոր անկախությունը: Ավելի պարզ պատկերացում ստանալու համար ուզում եմ ընթերցողի ուշադրությանը ներկայացնել այն մի քանի դրույթները, որոնք իմ կարծիքով անպայման պետք է ընդգրկվեն Հայաստանի էներգետիկ դոկտրինայում.

- Հայաստանի էներգամատակարարման անկախությունն ու ինքնուրույնությունը բնորոշում են հայկական տնտեսականության անկախության իրական աստիճանը:
- Հայաստանի էներգամատակարարման համար էլեկտրական էներգիայի արտադրումը և առաքումը Հայաստանի տարածքում կատարվում է կենտրոնացված հայկական էներգահամակարգի միջոցով: Հայկական էներգահամակարգը կազմող գույքը համարվում է պետական սեփականություն և օգտագործվում է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:
- Հայկական էներգահամակարգի անկախ ու կայուն գործելու կարողությունը բնորոշում է Հայաստանի էներգամատակարարման անկախությունն ու ինքնուրույնությունը և գնահատվում է հանրապետության էներգապահանջարկի բավարարման այն չափով, որը հնարավոր է ապահովել սեփական էներգապաշարների բացակայության պայմաններում:
- Հայկական էներգահամակարգի անկախ ու կայուն գործելու կարողության ընդլայնումը համարվում է պետական կարևորագույն պահանջ, որի բավարարման ողջ պատասխանատվությունը կրում է Հայաստանի կառավարությունը: Այդ նպատակով կառավարության կողմից տարվող պետական քաղաքականությունն իրականացվում է հիմնականում հանրապետության էներգապահանջարկի կարգավորման (կրճատման), սեփական էներգապաշարների օգտագործման, էներգակիրների պահեստավորման, էներգախնայողության և բեռի վառելիքով արտադրվող էներգիայի ծավալի նվազեցման միջոցով:
- Հայաստանի տարածքում առկա ավանդական և ոչ ավանդական էներգապաշարները համարվում են պետական սեփականություն և օգտագործվում են ելնելով պետական շահերից, կառավարության թույլտվությամբ հանրապետության բնակչության անվտանգության ու բարեկեցության ապահովման նպատակներով և այլն:

Եթե խոստովանենք, որ հանրապետության համար էներգետիկ դոկտրինայի մշակման անհրաժեշտությունը կասկած չի հարուցում: Տրամաբանորեն Հայաստանի էներգետիկայի դոկտրինայի մշակողի կամ մշակման նախաձեռնողի դերում պետք է հանդես գային ՀՀ ԳԽ անկախ պետականության ու ազգային քաղաքականության և տնտեսական ինքնուրույնության ու տնտեսական զարգացման մշտական հանձնաժողովները, որոնք, ցավոք, չեն կատարում այդ դերը: Հայաստանի էներգետիկ դոկտրինայում արտացոլվելու են «Հայաստանի անկախության մասին հռչակագրում» հայտարարված գաղափարները և այդ պահանջներին համապատասխան պետք է կազմվեն Հայաստանի էներգետիկայի զարգացման բոլոր ծրագրերը: Հակառակ դեպքում, երբ հայկական էներգահամակարգի կառուցումը շարունակվելու է ներկայումս որդեգրված եղանակներով ու ծրագրերով, Հայաստանը խամաճիկ է դառնալու հարևան պետությունների ձեռքին, և կործանվելու են անկախության մասին մեր պատրանքները:

Էներգետիկայում նո՞յնպես բացառենք երրորդ ուժը

ԱՐՄԷՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ

Եվ այսպես, թէեւ ատոմակայանի վերագործարկման խնդիրը գործնականում վճռված է, եւ մարտի 17-ին Մոսկվայում ստորագրված համաձայնագիրը փաստորեն վերջակետ դրեց այդ հարցի մի քանի տարի տեւած քննարկումներին, այնուամենայնիվ բազմաթիվ մասնագետներ շարունակում են պնդել, թէ դա էներգետիկ ճգնաժամը հաղթահարելու լավագոյն լուծումը չէ: Անկասկած ատոմակայանի վերագործարկումը նաեւ ռազմաքաղաքական մեծ նշանակութիւն ունի, եւ պատահական չէ, որ Թուրքիան ամէն կերպ փորձում էր խոչընդոտել դրան, իսկ Ադրբեջանի իշխանութիւնները շարունակում են իրենց մտահոգութիւնը հայտնել այդ առթիվ: Սակայն որոշ մասնագետներ պնդում են, որ երբ հարցին մօտենանք տնտեսական տեսանկյունից, ապա ատոմակայանի բացումը ոչ միայն նպատակահար չէ, այլեւ սխալ է: Հաստատելով իր պնդումները, խորհրդի պատգամաւոր, էներգետիկ Էմիլ Սահակյանը տեղեկացնում է, թէ «լավ տարիներին» Հայաստանը տարեկան արտադրում էր 14-15 մլրդ կվտ/ժ. էլեկտրաէներգիա, որից բնակչության կարիքների համար օգտագործվում էր 2,5-ը: Սակայն դրանք լճացած շռայլության տարիներ էին: Ներկայումս Հայաստանի հիդրոէլեկտրակայաններն արտադրում են տարեկան 4 մլրդ կվտ/ժամ, եւ երբ դրանից 1 մլրդը տրամադրվի բնակչությանը, ապա, ըստ պրն. Օհանյանի, մարդիկ օրական առնվազն 6 ժամ լույս կունենան:

Այլ կերպ ասած, այս տեսակետի համաձայն միանգամայն հնարաւոր է քիչ թե շատ տանելի պայմաններում ապրել նաեւ առանց ատոմակայանի, երբ, իհարկե, դրա համար որոշ միջոցառումներ ձեռնարկվեն: Ամենից առաջ անհրաժեշտ է հստակեցնել Հայաստանի էներգետիկ պահանջները՝ այն համապատասխանեցնելով հանրապետության սեփական հնարաւորութիւններին: Իսկ դա նշանակում է, որ պետք է ոչ թէ հաշվի առնել հանրապետության էներգետիկ պահանջարկը եւ ձգտել ամեն գնով հասնել դրան, այլ հարցին մօտենալ մյուս կողմից՝ որպես ելակետ ընդունելով միայն սեփական հիդրոէլեկտրակայանների հզորությունը: Ներկայումս ըստ պրն. Սահակյանի, էներգիայի բաշխումը կատարվում է մոտավորապես հետեւյալ կերպ. զանգահարում են, ասենք, հացի գործարան եւ հարցնում, թէ ծեգ որքա՞ն էլեկտրաէներգիա է պետք: Գործարանի ղեկավարությունն ասում է ինչ-որ մի թիվ, որից հետո օպերատիվ կառավարման բաժինը պարզապես փոքր-ինչ նվազեցնում է այդ թիվը, եւ վերջ: Սակայն խորհրդի պատգամաւորը գտնում է, որ էներգիայի գրեթե բոլոր խոշոր սպառողները որպես կանոն իրենց անհրաժեշտ էներգիայից շատ ավելին են վերցնում: Պատճառն այն է, որ էներգիան փաստորեն ոչ մեկինը չէ, չկա կոնկրետ սեփականատեր: Մինչդեռ անհրաժեշտ է ստեղծել այնպիսի մեխանիզմ, որ գործարանն ինքը շահագրգռված լինի ավելի քիչ էլեկտրաէներգիա ստանալ: Հաշվառման սարքերը նույն սկզբունքով պետք է կառուցել նաեւ շարքային սպառողի հետ պայմանագրային հիմունքներով: Իհարկե, այս ամենը փոքր-ինչ անիրական է թվում: Նույնիսկ այսպես կոչված «ապօրինի լարանցումների» դեմ պայքարը փաստորեն որեւէ լուրջ արդյունք չի տալիս, եւ «լեւի գիծն» այսօր նույնքան սովորական երեւույթ է դարձել, որքան, հաշվիչների կանգնեցումը: Մինչդեռ ժամանակին, երբ հանրապետությունում էլեկտրաէներգիայի կորուստը անցնում էր 10 տոկոսից, Մոսկվայից իսկույն հսկայական հանձնաժողով էր գալիս՝ տեղում մարզելու այդ երեւույթը: Իսկ այսօր այդ թիվը մի քանի անգամ մեծացել է, եւ դա կարծես ոչ մեկին չի մտահոգում: Վերջին հաշվով էներգիայի սպառումը վերահսկված չէ: Մինչդեռ երբ ընդունենք, որ հանրապետությունը բոլոր պարագաներում հույսը դնելու է միայն սեփական իրական հնարավորությունների վրա, գուցե իմաստ կունենար, ասենք, կոնկրետ բնակչության դեպքում խիստ կրճատել նրանց էներգամատակարարումը, սակայն ոչ թէ հոսանք տալ մի քանի ժամ, այլ շուրջօրյա, բայց սահմանափակ քանակով: Ճիշտ է, դա կպահանջեր նյութական մեծ միջոցներ եւ ժամանակ, սակայն ըստ երեւույթին դա ավելի իրական ելք է, քան ատոմակայանի վերագործարկումը: Մանավանդ, որ պրն. Սահակյանը պնդում է, թէ մենք չենք կարողանալու աշխատեցնել ատոմակայանը նաեւ մասնագետների բացակայության պատճառով:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Վերջին սիգարետը

Հայաստանյան ընթերցողին այնքան էլ հայտնի չէ Արթ Բուխվալդի անունը: Ամերիկացի երգիծաբան-լրագրողը լայն ժողովրդականություն վայելող անձ է ոչ միայն Մ. Նահանգներում: Նրա գրեթե ամենօրյա երգիծական հոդվածներն ու տոմսակները «Ինտերնեյշընլ Հերալդ Տրիբյուն» թերթի վերջին էջի վերևի անկյունում, «Արթ Բուխվալդ» ընդհանուր վերտառության տակ, անհամբերությամբ ընթերցվում, արտատպվում և թարգմանվում են աշխարհի շատ թերթերի կողմից: «Ազգը» [illegible] է ստանում հիշյալ թերթը, և ստացված վերջին՝ ապրիլի 21-ի համարից որոշեցինք թարգմանաբար ներկայացնել հետևյալը, պարզապես պատկերացում կազմել տալու համար հայտնի երգիծաբանի ոճի և «թունած» նյութերի մասին: Ավելացնենք, որ արծարծված հարցն անցյալ շաբաթ շատ հուզում էր Մ. Նահանգներում, որտեղ սիգարետ արտադրող մեծ ընկերությունները փորձում էին Կոնգրեսի համապատասխան հանձնաժողովի առաջ «ապացուցել», թե իրենց արտադրանքը վնասակար չէ առողջության համար և մարդկանց մոլի չի դարձնում ...

Երբ Կոնգրեսի հանձնաժողովի առաջ վկայության համար երդում տվող ծխախոտի արտադրության 7 տնօրենների լուսանկարը տեսա, առաջին տպավորությունս եղավ այն, որ նրանք կարծես շարք են կանգնել մահապատժի ջոկատի առաջ:

Երկրորդ միտքն այն եղավ, որ եթե իրոք նրանց գնդակահարելու էին, ապա առնվազն նրանց պետք է տրվեր վերջին սիգարետի իրավունքը:

Դրանից հետո արդեն կարող էի պատկերացնել ողջ տեսարանը. յոթնյակի աչքերը կապված են, և հանձնաժողովի ատենապետը՝ Ներկայացուցիչների տան անդամ Հենրի Ուախմանը հարց է տալիս յուրաքանչյուրին՝ «ֆիլտրո՞վ, թե առանց ֆիլտրի»:

«Ինձ համար ոչ մի տարբերություն, պատասխանում է տնօրեններից առաջինը, դրանք բոլորն էլ անվտանգ են»:

Այս խոսքի վրա Ուախմանը վառում է մի սիգարետ և դնում տնօրենի բերանը: Վերջինս «փուֆ» է անում և ասում. «Աստված իմ, որքան լավն է, որքան ուրախ եմ այս բիզնեսի մեջ լինելու համար»:

Կոնգրեսմենը հարց է տալիս. «Չե՞ս կարծում, որ սիգարետը քեզ կսպանի»:

«Սիգարետը չի սպանում ոչ ոքի: Առողջապահության նախարարության հաստատած կանոններն են սպանում մարդկանց»:

Ուախմանը մոտենում է երկրորդ տնօրենին, վառում գլանակը և երկարում նրան: «Համոզվա՞ծ ես, որ ծխախոտն անվտանգ է»: «Այո»: «Համոզվա՞ծ ես նաև ասածների անխոցելիությանը»: «Եթե մեկին չես հավատում, մյուսին էլ հավատալ չես կարող»:

Հաջորդ տնօրենը կանգնում է զգաստ և Ուախմանը նրա շրթերի առանձին է կոխում հերթական սիգարետը: Տնօրենը հայտարարում է. «Ես ոչ միայն հավանում եմ սրա համը, այլ նաև սիրում եմ ներշնչել երկրորդական արտաշնչված ծուխը»:

«Որքա՞ն է վտանգավոր սիգարետը»:

«Այն շատ ավելի անվտանգ է, քան Օրեոյի կարկանդակ ուտելը, մանավանդ որ շատ ավելի երկար է տևում»:

«Այդ դեպքում ինչու՞ են կարծում, որ ծխելը վնասակար է առողջությանը»:

«Մենք բոլորս միասին զոհերն ենք ծամոն արտադրողների չարամիտ պրոպագանդային: Նրանք ձգտում են տիրանալ բերանի բավարարության ամբողջ շուկան»:

Ուախմանն առաջանում է շարքի երկայնքով և կանգնում մեկ այլ տնօրենի առաջ և մի ծուխ էլ նրան նվիրելով հարց տալիս. «Արդյո՞ք ձեր մարդիկ նիկոտին են ավելացնում ծխախոտի վրա, որպեսզի սիգարետները առավել մոլեցնող լինեն»:

«Ոչ, մենք ծխախոտով նիկոտին ենք ավելացնում, որպեսզի ուտիճներին արգելենք մարմնի մեջ քաղցկեղ առաջացնելուց»:

Տնօրեններն արդեն սկսել էին ավելի խոր ծուխ քաշել. ժամանակն սպառվում էր:

Տնօրեններից մեկը բացականչեց. «Պրոբլեմը ոչ թե ծխելն է, այլ երեկոյան լուրերը: Ո՞նց կարելի է արդար քննարկում ակնկալել, երբ լուրերից միայն մեզ ծաղրող կոնգրեսմեններ են ցույց տալիս»:

«Ի՞նչ պատգամ կուզենայիք հղել ամերիկացի ժողովրդին»:

«Դեռևս ֆիլտրով սիգարետ ծխելը շատ ավելի անվտանգ է, քան դինամիտի ցրիկ ծծելը»:

Ուախմանը հասնում է վերջին տնօրենին և նրա բերանը խցկում մի «Ֆիլիփ Մորիս»: «Ձեր վերջին խոսքը», հարցնում է նա:

«Եթե սիգարետի համար չլիներ, «Մառլբորոյի մարդը» վաղուց ընկած կլիներ իր ձիուց»:*

** Խոսքը վերաբերում է «Մառլբորոյի» հայտնի գովազդին:*

ԱՐԹ ԲՈՒԽՎԱԼԴ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իսրայելական ռմբակոծիչներ Լիբանանի երկնքում

ԲԵՅՐՈՒԹ, 28 ԱՊՐԻԼ, WSJ: Լիբանանյան անվտանգության ծառայությունից հայտնեցին, թե իսրայելական օդանավերը ռմբակոծել են Հարավային Լիբանանի «Հըզբոլլահի» դիրքերը, փոխադարձելու համար վերջինների կատարած պա[illegible]ումները: Մյուս կողմից, Երուսաղեմում մի արաբ դաշունահարել է իսրայելցի երկու զինվորների, իսկ Գազայում հրեա զինվորները կրակել և վիրավորել են պաղեստինցի մի կնոջ, որը փորձում էր դաշունահարել նրանց ընկերոջը:

Դալայ Լաման Չինաստանի մասին

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Չինաստանը բնակչության թվով խոշորագույն երկիրն է, Ասիայի կարևոր պետությունը, որը մեծագույն մշակութային ժառանգություն ունի և այն պետք է լինի ժողովրդավարական երկիր, բաց հասարակություն», «Նյու Յորք նյուսդեյ» թերթին տված հարցազրույցում հայտարարել է Տիբեթի հոգևոր առաջնորդ Դալայ Լաման:

Աջերի լիդերը կկազմավորի կառավարություն

ՀՌՈՄ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իտալիայի նախագահ Օսկար Լուիջի Սկալֆարոն այսօր Քվիրինալիսի պալատ է կանչել իտալացի հայտնի ձեռնարկիչ, աջ ուժերի դաշինքի ղեկավար Սիլվիո Բեռլուսկոնիին: Այս հաղորդումը կարող է նշանակել միայն մի բան. Սկալֆարոն որոշել է Իտալիայի նոր կառավարության կազմավորումը հանձնարարել Բեռլուսկոնիին:

Հավաքվել են մահմեդականները

ՄԱԿ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհուրդը երեքշաբթի օրը երեկոյան դռնբաց բանավեճեր է անցկացրել Բոսնիայի և Հերցեգովինայի իրադրության հարցի շուրջը: Հատուկ բանավեճերին մասնակցելու համար ՄԱԿ-ի կենտրոնակայան են ժամանել Իրանի, Մալայզիայի, Պակիստանի, Թուրքիայի և Սենեգալի արտաքին գործերի նախարարները, ինչպես նաև Սաուդյան Արաբիայի պետական նախարարն ու Իսլամական խորհրդաժողով կազմակերպության գլխավոր քարտուղարը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երևանի «Հրաչյա Աճառյան» համալսարանը և գիտությունների միջազգային ակադեմիան (Փարիզ) 1994-ի սեպտեմբերի 25-30-ը կազմակերպում են հայ գիտնականների միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված խոշորագույն լեզվաբան ՀՐԱՉՅԱ ԱՃԱՌՅԱՆԻ գիտական գործունեությանը: Աճառյանական թեմաներով զեկուցումներից բացի գործելու են բանասիրության, պատմության, իրավագիտության, փիլիսոփայության, միջազգային հարաբերությունների, միջազգային իրավունքի, միջազգային ժուռնալիստիկայի, տնտեսագիտության, ֆիզիկայի, կենսաբանության, բժշկագիտության, դեֆեկտոլոգիայի, կիրառական մաթեմատիկայի, աշխարհագրության, հոգեբանության և մանկավարժության սեկցիաներ, լսվելու են հաղորդումներ հայ գիտնականների ձեռքբերումների և գիտական արդյունքների մասին:

Երևանի «Հրաչյա Աճառյան» համալսարանը միջազգային գիտաժողովը կազմակերպում է Փարիզի, Լիոնի, Մարսելի, Էքսմարսելի, Միլանի, Մոսկվայի և այլ քաղաքների բուհերի ու գիտական կենտրոնների հետ կնքված պայմանագրերի հիման վրա: Գիտական զեկուցումները կտպագրվեն առանձին գրքով: Խնդրվում է մինչև մայիսի 30-ը Երևանի «Հրաչյա Աճառյան» համալսարան ուղարկել զեկուցման կամ հաղորդման թեզիսները՝ նշելով զեկուցողի հասցեն, աշխատանքի վայրը, պաշտոնը, գիտական աստիճանն ու կոչումը: ***Հասցեն՝ Երևան-70, Արամ Մանուկյան 13, հեռախոսներ 55-24-70, 55-67-90:***

ԱՐՄԻՆԴ

ԱՐՄԻՆԴ

ԿԵՆՏՐՈՆ-ը

հրավիրում է մասնակցելու

Երևան - Դելի - Երևան

յոթնօրյա, միակ ուղիղ ավիաչվերթին:

Այն կկայանա մայիսի 25-ին և կտևի 6 օր:

Հնդկաստանում կկայանա մեկօրյա էքսկուրսիա Ագրա քաղաք, Թաջ-Մահալ տաճարի այցելությամբ, ինչպես նաև էքսկուրսիա Դելիի տեսարժան վայրերով:

Ֆիրման իր հաշվին կկազմակերպի ճաշկերույթ Դելիում:

Զբոսաշրջիկները կտեղավորվեն եռաստղանի հյուրանոցում:

Փաստաթղթերի ձևակերպումը ամենակարճ ժամկետներում:

Ուղեգրի արժեքն է 800 $ (ըստ կուրսի):

Ուղեբեռի անվճար տեղափոխում - 40 կգ:

Ավել ուղեբեռի յուրաքանչյուր կգ -ի համար վճարվում է՝ Երևանում - 3 $, Դելիում - 5$ (ըստ կուրսի):

Ապրիլի 28-ից տեղերի ամրագրման համար կատարվում է նախնական գրանցում, որի ժամանակ մուծվում է ուղեգրի լրիվ արժեքի մինչև 20 % - ը:

Մինչև մայիսի 10-ն ուղեգրի լրիվ արժեքը մուծած զբոսաշրջիկների համար անվճար ուղեբեռի քաշը սահմանվում է 50 կգ:

Ուղեգրերի մինչև 10 %-ը զեղչով են:

Դրանք կխաղարկվեն վիճակախաղով, զբոսաշրջիկներից և թղթակիցներից կազմված ժյուրիի հսկողության տակ:

Վիճակահանությանը կմասնակցեն այն զբոսաշրջիկները, որոնք մինչև մայիսի 17-ը կմուծեն ուղեգրի լրիվ արժեքը:

Վիճակահանությունը տեղի կունենա մայիսի 20-ին ժ.14.00. «Էրեբունի» հյուրանոցի դահլիճում:

Մենք ընդունում ենք նաև Հնդկաստանում ապրանքներ, դեղորայք և բժշկասարքավորումներ ձեռք բերելու պատվերներ հիմնարկ-ձեռնարկություններից և

պատվերներ հիմնարկ-ձեռնարկություններից և կազմակերպություններից:

Ստորև ներկայացնում ենք ապրանքների ցուցակ, որոնք ձեռք բերելու համար Հնդկաստանում Ձեզ կօգնի «ԱՐՄԻՆԴ» կենտրոնը՝

1. Ոսկե զարդեր 583° – 8 $, 880° – 10 $:
2. Արծաթե շղթաներ 5 գր – 1.5$, 9 գր – 3 $,12 գր – 5 $:
3. Արծաթե կոմպլեկտ երեք կտորից 7 $, չորս կտորից՝ 10-20 $:
4. Վզնոց բնական քարերից – 0.5-2 $:
5. Կաշվե բաճկոն – 25-70 $, բարձր որակի մինչև 80 $:
6. Կաշվե վերարկու – 80-100 $:
7. Կանացի պայուսակներ 3.5-5 $:
8. Դիպլոմատ բնական կաշվից – 5-10 $:
9. Կանացի կոշիկներ բավշե կաշվից – 4-8 $:
10. Կանացի կոշիկներ կաշվից – 10-12 $:
11. Տղամարդու կոշիկներ – 7-10 $:
12. Սվիտերներ մաքուր բրդից – 6-11 $,անգորայից – 6-8 $:
13. Մոհերե ժակետներ – 8-11 $:
14. Կիսաշրջազգեստներ շիֆոնից և մարկիզետից 2 $:
15. Կանացի կոստյումներ մարկիզետից – 5 $:
16. Տրիկոտաժե մայկաներ 6 հատը 2.5 $:
17. Մանկական հագուստ 7-10 տարեկանի – 3-5 $:
18. Մանկական ամառային տրիկոտաժե կոստյումներ – 2 $
19. Վերնաշապիկներ – 3-7 $:
20. Անդրավարտիքներ – 4-9 $:
21. Կիսամետաքսյա գույնի մորթուց – 100-150 $:
22. Մուշտակ գայլի մորթուց – 150-200 $:
23. Մուշտակ ճռոկայից – 300-600 $:
24. Դիմափոշի – 3 հատը 1 $:
25. Շրթներկ – 12 հատը 2 $:
26. Օծանելիք «Կոբրա» և «Պոասոն» – 1 $:
27. Սափրվելու ժածուկ – 0.25 $:
28. Նավթավառ «Արադդին» տիպի – 3 $:

Շուկայական մինիմալ գներով Դուք կարող եք ստանալ 500 - 1500$ շահույթ՝ կախված Ձեր ներդրած գումարից:

Մենք սպասում ենք Ձեզ հետևյալ հասցեով՝ «Էրեբունի» հյուրանոց, 3 հարկ, 301–305 սենյակ:

Հեռ. 56-13-92, 56-05-79

Arina

Ձեռնարկություններին իր աջակցությունն է առաջարկում Աբովյանի «Միքիաս» գործարանը

Ամենաբարդ էլեկտրոնային կառավարմամբ սարքերի կարգավորում,
Ամենահին ու քայքայված, մաշված հաստոցների նորոգում,
Ամենաարդիական ավտոմատ գծերի մոնտաժում, գործարկում,
Ամեն տեսակ սարքավորումների տեխ. սպասարկում:

Մեր միջև եղած հեռավորությունը բոլորովին խոչընդոտ չէ
Ձեզնից պահանջվում է միայն զանգահարել

Հեռ. 28-68-61, 28-56-30, (261) 2-61-15, հեռատիպ՝ 24-31-67
«Ակսոդ» ֆաքս 28-16-36
Զանգահարել նաև ոչ աշխ. օրերին և ժամերին (261) 2-78-65

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Գյուղը... հանգած փեթակ

Համակարգը փլուզվում է, ի՞նչը պիտի առաջն առնի

ՄԱՐԳՈ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ

Ձյունը դրեց-անցավ, 1993-ի նոյեմբերի 12-ին, եւ դա եղավ սովետական ազդանշան մի քանի օրվա մեջ լռեցնելու աղմուկը դպրոցներում, որ մենք այնքան սիրում էինք համեմատել մեղվափեթակի բզզոցի հետ։ (Միշտ նույնը պատահեց 1992-ի նոյեմբերի 7-ից հետո, դարձյալ առաջին ձյան հրամանով)։

Ինչ որոնում, ինչ Ձմեռ ծրագիր, ինչ Նավթ-նավթավառ, փայտ-վառարան։ Երեւանի դպրոցներում (բացառությամբ մի քանի ջեռուցվողներից), հնարավոր չեղավ կազմակերպել-ապահովել կանոնավոր պարապմունքներ։ Դա փաստ է։

Կարող եք հարցնել, իսկ 20 ռոպեանոց դասե՞րը։

Ո՞ւմ ենք խաբում, ասաց մի ուսուցիչ, մենք մե՞զ, երեխաների՞ն, մեր կառավարությա՞նն ու լուսավորության նախարարի՞ն։ Նույն հերթականությամբ կարելի է եւ դառնալ։ Նախարարը, պարոն Հայկ Ղազարյանը, կառավարությա՞նն է խաբում, դպրոցի տնօրենը ծնողների՞ն։ Ամենամեծ խաբվածները, սակայն, երեխաներն են։ Քսան ռոպեանոց դաս, զուգահեռ մի քանի դասարաններից հազիվ կես դասարան էր հավաքվում։ Դիցուք, 6-րդ ա, բ, գ, դ, դասարաններից 15-20 աշակերտ։ Ուսուցիչ, արի ու այդ «հավաքականին» բացատրի մաթեմատիկա, կամ նախադասություն վերլուծիր կամ, ծիծաղելի է նույնիսկ, շարադրություն տուր։

«Կոնսպեկտների կարգով», այսպիսի մի դարձված էլ հիմնավորվեց դպրոցի խոսակցական լեզվում, իսկ երեխաների գիտելիքներում՝ ոչինչ։ Մինչդեռ նա, ով խիղճ ունի, խոստովանում է. այս ձմեռ, նոյեմբերի կեսից, մինչեւ մարտի 1-ը դպրոցների գերակշիռ մասում կարգին դաս չի եղել։ Լավագույն դեպքերում 20 տոկոսն է հաճախել, մինչդեռ ուսուցչից գրանցում էր պահանջվում՝ իբր, աշակերտները ներկա են։ Դարձյալ այլակարծություն։

Դասալսումներ չեն եղել, այսինքն վերահսկողություն չի եղել ուսուցչի աշխատանքի նկատմամբ։ Դպրոցին մոտ կանգնած մարդը կհասկանա, թե դա ինչքան մեծ վնաս է։ Փետրվարին ծնողներից շատերն իրենց երեխաներին դպրոց չուղարկեցին, ասելով, ինձ համար երեխայիս առողջությունն ավելի կարեւոր է։

Եւ այսպես մի՛ տարի չէ, երկու տարի չէ։ Վեց տարի է, ինչ քաղաքական իրադրության, տարերային աղետի, տրանսպորտի, անկրակ ձմռան եւ այլ պատճառներով, աստիճանաբար սրվեց վիճակը եւ դպրոցը վերածվեց հանգած փեթակի։ Այլեւս չի կուտակվում գիտելիքների կենդանի մեղրը, չի կրթվում մեր մատաղ սերունդը, որը մեր ապագան է... Տարեվերջին, սակայն, դասարանից դասարան է փոխադրվում ու դպրոցն ավարտում է։ Այստեղից երկրորդ փաստը. շրջանավարտ տալիս ենք, բայց խելացի սերունդ՝ ոչ։

«Նախանշ դեպի տգիտություն», իրավիճակն այսպես բնորոշեց զրուցակիցներից մեկը, որը երկարամյա մանկավարժ է։ Այս պայմաններում նույնիսկ դպրոցական շենքն ու կահույքն են ավերում։ Նստարաններն ու գրասեղանը կոտրված, մանրահատակը պոկված, ապակիների մասին էլ չեմ խոսում։ Այդ միջավայրում ուսուցիչն է կորցնում ինքնատիրապետումը, ուր մնաց աշակերտը։ Երեխան չարանում է, բնականոն հունից շեղվում։ Ծուլանում, ժանգոտում է միտքը, ինչպես անգործ մնացած խոփը։ Մեծ ընդհատումներից հետո, երբ նախորդ ամիսներին սովորածը գրեթե մոռացված է լինում, հին ու նոր նյութերի միջեւ կապ ստեղծելը դառնում է տաժանելի աշխատանք։ Ընդունակ երեխաների դեպքում դրությունը մի կերպ հարթվում է, իսկ այն աշակերտները, որոնք արդյունքի են հասնում մանրակրկիտ, տեւական աշխատանքի շնորհիվ, մնում են «խաղից դուրս»։

Այս հոդվածը ես չէի գրի, մանավանդ որ օրերը տաքացել են, կորածը կորած է, իսկ դպրոցն աստիճանաբար ուշքի է գալիս։ Երեք հանգամանք, սակայն, ինձ հանգիստ չէին տալիս։

Առաջին. նորից ձմեռ է գալու։

Երկրորդ. արտագաղթի մի դեպք։ Ծնողները բժիշկներ են, լավ մասնագետներ։ Զավակներից փոքրը 3-րդ, մեկը 7-րդ դասարանցի է (այսինքն, միայն առաջին դասարանում է կանոնավոր դպրոց հաճախել)։ «Անգրագետ են մեծանում։ Ոչ մի առարկայից խորը գիտելիքներ չեն ստանում, ասում են ծնողները։ 20 ռոպեանոց ծիծաղելի դասերին հաճախելիս, մեծ մասամբ վերադառնում էին առանց դասարան մտնելու։ «Ձեր տներն ավելի տաք չե՞ն, քան դպրոցը, ինչո՞ւ եք եկել», ասում էին ուսուցիչները»։ Սա նշանակում է, որ, աստիճանաբար, ուսուցիչները եւս, ինչպես աշակերտները, լիցքաթափվում եւ խորթանում են դպրոցից, կորցնում հետաքրքրությունը, կապվածությունը, մանավանդ որ ամսվա ռոճիկը եւ տրանսպորտի վարձը անհավասար նժարների վրա են դրված։ Տրանսպորտինը ծանր է։

Վիճակն ահա այսպես է։ Եւ ծնողները, որոնք լավ բժիշկներ են, շփոթված են. մեր զավակներն անգրագետ են մեծանում։ Ցավալի է, բայց արտագաղթի եւս մեկ պատճառ։ Մի քանի օր առաջ մեր խորհրդարանի նիստերից իմացա, որ դպրոց չեն հաճախում աշակերտության մոտ 15-16 տոկոսը, բնակության վայրում չգտնվելու պատ-

ճառով։ Մեր հարգելի նախարարը թերեւս կասի մեզ, բացակա աշակերտների ծնողների ո՞ր տոկոսն է, որ կարեւորում է երեխայի կրթությունը եւ չի կարողանում հանդուրժել, որ իր որդին կամ դուստրն ավելի սիրով թափառում են տան, դպրոցի շրջակայքում, փոխանակ կարդալու, պարապելու։ Եւ ստիպված, նրանք օտար քաղաքներում մշտական գործող դպրոցներ են փնտրում։

Երրորդ հանգամանքը. հանրապետության որ ասպարեզում խորանաս, կհամոզվես, որ ավերված է։ Շինարարություն, գյուղատնտեսություն, էներգետիկա... Այնպես որ, դպրոցը բացառություն չէ։ Մեր ապագա շինարարները, էներգետիկները, տնտեսագետները, ուսուցիչները որտեղի՞ց են «ներկրվելու» (մեր պետությունը դոլլա՞ր է կտրում, որ դրսից մասնագետ հրավիրի)։

Այսօրվա կիսագրագետ դպրոցականը վաղվա կիսագրագետ ուսանողն է։ Ո՞ւմ վրա ենք հույս դնելու, ո՞վ է կառուցելու մեր ավերված քաղաքներն ու գյուղերը։ Ովքե՞ր են կրթելու մեր ապագա սերունդները, թե՞ ինչ-որ, մեզ մի անծանոթ ուժ, բնությունն է մաղում հանրապետության գլխին։

Գերազանց ճիգեր են հարկավոր 1987-88 թթ. դպրոցի մակարդակը վերականգնելու համար։ Դա պետք է արվի, ինչ գնով ուզում է լինի։ Այլապես ոչ մի արդարացում չեն կարող ունենալ այսօրվա կրթական համակարգն ու նախարարը։

Իսկ ինչ եք առաջարկում, հարցնում էի ես իմ զրուցակիցներին։

Երբ նրանց ասածներն ի մի բերեցի, ստացվեց, որ արդյունքի կարելի է հասնել, պարապմունքների կայունությունն ապահովել, հետեւյալ միջոցով։

Նախկին, խաղաղ ժամանակներում, ուսումնական տարվա պարապմունքները 32 կամ 33 շաբաթ էին տեւում։ Տարի կար, հասնում էր մինչեւ 34 շաբաթվա։ Քանի որ այս տարվա բոլոր պետական կառավարական նախապատրաստական աշխատանքները ցույց տվեցին, որ արդյունավետ ուսուցում հնարավոր չէ ապահովել սահմանված ժամկետներում, ինչո՞ւ որոշ տեղաշարժ չանել։ Հասկանալի է, ժամանակավոր։

Երեւանի պետական համալսարանին առընթեր ֆիզիկամաթեմատիկական դպրոցի հայոց լեզվի եւ գրականության վաստակավոր ուսուցիչ պարոն Կ. Աթանեսյանը, ի շարս այլոց, առաջարկում է. այն դպրոցներում, որոնք հնարավոր չէ տաքացնել, ուսումնական տարին սկսել օգոստոսի 15-ից եւ առաջին կիսամյակն ավարտել նոյեմբերին 15-ին։ Ստացվում է 3 ամիս, այսինքն 13,5 շաբաթ։ Երկրորդ կիսամյակն սկսել մարտի 1-ից եւ, քննությունները ներառյալ, ավարտել հուլիսի 15-ին։ Այդ դեպքում պարապմունքների ընդհանուր գումարը հավասարվում է 30 շաբաթի։

Ճկուն քաղաքականության, լուծում պահանջող հարցերին ճկուն մոտեցում ցուցաբերելու մասին լսում ենք առավոտից երեկո։ Մի՞թե ամենից անկարեւոր ասպարեզը դպրոցն է, որին հարկավոր չէ ճկուն մոտեցում։ Կրկնում եմ, առաջարկված միջոցին կարելի է դիմել ժամանակավորապես, մինչեւ կկայունանա հանրապետության տնտեսական ու քաղաքական վիճակը։ Մինչեւ որ կադրերը, նախարարից սկսած մինչեւ դպրոցի դռնապանը, կնշանակվեն ոչ թե ըստ կուսակցական պատկանելության, այլ մասնագիտական կողմնորոշման։

Մինչեւ այս առաջարկն իմ հոդվածի մաս դարձնելը, դիմեցի մի քանի ուսուցչի, բուհական դասախոսի, ծնողի։ «Պետք է մտածել, թերեւս ճիշտ կլինի», ասում էին նրանք։ Առարկություն, սակայն, ոչ մեկից չլսեցի։ Չորս դպրոցական զավակ ունեցող ծնողներից մեկը նույնիսկ ասաց. «Ինձ համար միեւնույն է, թե ինչ ժամկետում, միայն թե իմ երեխաները կանոնավոր դպրոց հաճախեն»։

Անգրագիտությունից ու գռեհկությունից խուսափել։ Դպրոցն այս վիճակից արագ դուրս բերել։ Այլապես եւս մեկ-երկու տարի, եւ մենք ստիպված կլինենք ամեն ինչ սկսել 1920 թվականից։

Զուարճացնող վերջաբան, որ մեզ ստիպեց ավելացնել «Դպրություն» թերթը։

1992-93 ուսումնական տարվա 10-րդ դասարանի հայ գրականության պետական ծրագրում ընդգրկված էին գրողներ Գեղամ Սարյանը, Սիլվա Կապուտիկյանը, Վահագն Դավթյանը, Գեւորգ Էմինը, Սերո Խանզադյանը։ Հաջորդ, 1993-94 թթ. ծրագրից այդ հեղինակներն հանված էին։ Հետեւաբար եւ 10-րդ դասարանցիները չեն անցել ու ծանոթ չեն նրանց գործերին։ Սակայն, «Դպրություն» թերթում տպագրված քննական հարցատոմսերը, որոնք առաջարկում է նույն լուսավորության նախարարությունը, ուսուցիչների շրջանում զարմանք հարուցեցին. վերոհիշյալ հեղինակներից հարցեր էին նախատեսված։

Ի՞նչն է պատճառը. լուսավորության նախարարության աշխատակիցները ձեռքի տակ ունեցել են միայն 1992-ի ծրագի՞րը, թե անփութությունն ու անտեղյակությունը՝ 10-րդ դասարաններում գրականությունը դասավանդվել է նոր ծրագրով։

Պարզվում է, ինքնավերահսկողության պակաս եւս կա։

ԿԵՐՊԱՐՎԵՍՏ

Ցուցահանդես նվիրված Հովհաննես Թումանյանին

Նկարիչների տան ցուցասրահը մարդաշատ էր երեկ։ Թեքեյան մշակութային միությունը կազմակերպել էր այս տարվա իր առաջին միջոցառումը՝ ցուցահանդես-վաճառք նվիրված Հովհաննես Թումանյանի 125 ամյակին։ Ցուցահանդեսի բնույթն այս անգամ իլյուստրատիվ-թեմատիկ չէ, եւ ներկայացնում է արդի հայ կերպարվեստի խառնափնջիկ պատկերը տարբեր սերունդների ընդգրկումով։ Նրանց թվում Գասելլո Գասպարյան, Ռուբեն Աբովյան, Վարուժան Վարդանյան, Արկադի Պետրոսյան, Սամվել Ղազարյան, Ռուբեն Արեւշատյան։ Հրավիրված դեսպանատներից ներկա էին Չինաստանի եւ Իրանի հանրապետություններինը։ Արարողությունն աշխուժացած էր կոկտեյլ սեղանով, գեղեցիկ ծաղկեփնջերով, որ նվիրվում էին պատշաճական հյուրերին, իսկ տոնական տրամադրությունն ընդգծում էր Օպերայի կամերային նվագախմբի երաժշտական մասնակցությունը։

Երբ բախվում են ավանդական ձեւերն ու նորարարական շունչը, բարձր համահունչ ռեզոնանս ապահովվում է այն ժամանակ, երբ հինն իմաստավորված է, իսկ նորի արտահայտությունը վախվորած-վարանոտ չի սպրդում ներս։ Հակառակ դեպքում տպավորությունն ապակենտրոնացնող է։ Խումբը վերաբերում է գունագեղության ոճական-սկզբունքային պատկերացմանը։ Ինչեւէ, սառույցը կոտրելիս առաջին հարվածները միշտ անվստահ են։

Ն. Գ.

ԵԿԵՂԵՑԻ

Սուրբ Խաչի Երեւման տոն

Այս կիրակի Հայաստանյայց եկեղեցին տոնում է Սբ. Խաչի Երեւումը։ Պատմությունն ասում է, որ 351 թվականին, Կյուրեղ Երուսաղեմցու հայրապետության ժամանակ, Երուսաղեմում օրը ցերեկով երկնքում երեւում է Քրիստոսի խաչի նշանը, որը տարածվում է Գողգոթայից մինչեւ Ձիթենյաց լեռը։ Կյուրեղ հայրապետը հրաշալի այս տեսիլքի մասին թուղթ է գրում Բյուզանդիոն, կայսր Կոստանդիանոսին՝ խրախուսելով նրան ամուր մնալ հավատքի մեջ։ Այս թուղթը թարգմանվել հայերեն եւ ընթերցվում է մեր եկեղեցում Սուրբ Խաչի Երեւման տոնի օրը։ Նշենք, որ այս տոնն ունեն միայն հայ եւ հույն եկեղեցիները։ Տոնի առթիվ չկան հատուկ շարականներ, այլ երգվում են խաչի մյուս տոների համար գրված տաղեր ու մեղեդիներ։ Ա. Հ.

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Հայ արվեստը կներկայացվի Գերմանիայում

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ։ «Մարմարա» օրաթերթը տեղեկացնում է, որ ներկայումս գերմանական Բոխում քաղաքը պատրաստվում է ծավալուն մի ցուցահանդեսի, որը կազմակերպում են Ռուրի շրջանի նախաձեռնող խումբը, Հայաստանի մշակույթի նախարարությունը, ինչպես նաեւ Հեսսենում գտնվող հայկական հետազոտական կենտրոնը։ Ցուցահանդեսը, որ բացվելու է այս տարվա աշնանը Բոխումի թանգարանում, կոչվելու է «Կորուսյալ դրախտ, հայերի արվեստն ու մշակույթը անցյալում եւ այսօր, հայրենիքում եւ սփյուռքում»։ Ըստ թերթի, այս ցուցահանդեսը, որ ամբողջովին նվիրվելու է հայ մշակույթին, արվեստին ու պատմությանը, մեծ իրադարձություն է լինելու գերմանական մշակութային կյանքում։ Հայաստանից մասնակցելու են երկու արվեստագետներ եւ երեւանցի մանուկներ՝ իրենց նկարներով։

Գիծ
տեղեկատու
տեղեկություններ ձեռնարկությունների մասին
հեռախոսներ
58.91.67, 56.59.75
Երեւան,
Վռամշապուհ Արքայի 2/8

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մայիսի 3-ին Երեւանի Կամերային երաժշտության տանը տեղի կունենա երիտասարդ երաժիշտների «Սերենադ» կամերային նվագախմբի եւ Կոմիտասի անվան երաժշտանոցի կամերային երգչախմբի համերգը ֆրանսիացի դիրիժոր Ալեքսան Սիրանոսյանի ղեկավարությամբ։ Կկատարվեն Բախի, Մոցարտի եւ Հենդելի ստեղծագործությունները։

FREE FLIGHT

Կրթական կենտրոնում անգլերենի ամբողջական գիտելիքներ ստանալ ցանկացողների եւ Ամերիկյան համալսարան ընդունվողների համար կազմակերպվում են ամերիկյան անգլերենի դասընթացներ ըստ հետեւյալ ծրագրերի.

1. Սկսնակների արագացված ուսուցում (Beginer level)
2. Լեզվի զարգացում (Intermediate level)
3. Լեզվի կատարելագործում (Advanced level)

Դասընթացներն անց են կացվում հատուկ գրականության եւ տեսաերիզների միջոցով, ամերիկյան ուսուցիչների մասնակցությամբ։ Անհրաժեշտ գրականությունն ապահովվում է։

FREE FLIGHT կրթական կենտրոնի հասցեն է Աբովյան փող. թիվ 14, «Երեւան» հյուրանոց 302 սենյակ, հեռ. 52.94.18

digitised by A.R.A.R.@

SABCO

WE SUPPLY THE FOLLOWING PRODUCTS EXCLUSIVELY FOR ALL C. I. S. COUNTRIES INCLUDING ARMENIA

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԱՊՀ ԲՈԼՈՐ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԿԻՊՐՈՍԻ ԵՎ ՌՈՏԵՐԴԱՄԻ ՄԵՐ ՊԱՀԵՍՏՆԵՐԻՑ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ ԵՆՔ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ

1. CIGARETTES
L&M
MARLBORO
BOND STREET
MAGNA
CAMEL
WINSTON
and other kinds

2. ANY FOODSTUFF

3. BEVERAGES
SOFT DRINKS
SPIRITS
ALCOHOLIC DRINKS

4. ITALIAN FURNITURE
OFFICE FURNITURE
HOUSEHOLD FURNITURE

1. ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿԻ ՍԻԳԱՐԵՏՆԵՐ
L&M
MARLBORO
BOND STREET
MAGNA
CAMEL
WINSTON
եւ այլն

2. ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿԻ ՄԹԵՐՔ

3. ԽՄԻՉՔՆԵՐ
ԶՈՎԱՑՈՒՑԻՉ
ՈԳԵԼԻՑ
ԱԼԿՈՀՈԼԱՅԻՆ

4. ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱՀՈՒՅՔ
ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԱՅԻՆ
ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ

DIRECT FROM OUR OWN WAREHOUSE, DELIVERY BY AIR AND BY SEA.

ԱՌԱՔՈՒՄՆԵՐԸ՝ ՆԱՎՈՎ ԵՎ ԻՆՔՆԱԹԻՌՈՎ ՈՒՂԻՂ ՀԱՄՑԵԱՏԻՐՈՋԸ

SABCO

SABCO

OVERSEAS TRADING LTD

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել «Ազգ» օրաթերթի տնօրէնութիւն հեռ. 562863

OUR BANKERS;
B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS
FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS
BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS
HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS.

OUR FULL ADDRESS IS AS FOLLOWS;
SABCO OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307
P. O. BOX 6543 LIMASSOL-CYPRUS
TEL. +357-5-370962, FAX. +357-5-370945

A STYLE 58.18.41

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրակարգ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Կանգնեցվեց վառելիքով լի շարժակազմ

ԲԱՔՈՒ, 29 ԱՊՐԻԼ, ԹՈՒՐԱՆ, ՍՆԱՐՔ: Վրաստանին սահմանակից Բոյուք Քեսիկ կայարանում ադրբեջանական մաքսատունը կանգնեցրել է վառելիքով լի շարժակազմ, որը կազմված է մազութով լի 52 եւ բենզինով լի 5 ցիստեռններից: «Շարժակազմը կանգնեցվել է նախագահ Հեյդար Ալիեւի կարգադրությամբ: Այն Վրաստան կմտնի միայն այն բանից հետո, երբ վրացական կողմը կերաշխավորի, որ իր հերթին չի ուղարկելու Հայաստան», ասացին Ադրբեջանի մաքսային կոմիտեի մամլո կենտրոնում: Ավելի վաղ իր ելույթներից մեկում Հեյդար Ալիեւը հայտարարել էր, թե մտադիր է միջոցներ ձեռնարկել ստվերային կառույցների կողմից վառելիքը Հայաստան վերափոխադրելու փորձերի դեմ:

Վ. Սիրադեղյանը բռնցքամարտի ֆեդերացիայի նախագահ

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի ներքին գործերի նախարար Վանո Սիրադեղյանը հանրապետության բռնցքամարտի ֆեդերացիայի արտահերթ խորհրդաժողովում ընտրվեց դրա նախագահ: Այդ մասին այսօր հայտնեցին ֆիզիկական կուլտուրայի սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի հանրապետական վարչությունում:

ՄՈՍԿՎԱ

Բորիս Ելցին. «Ես դրախտ չեմ ընկնի»

ՄՈՍԿՎԱ, 29 ԱՊՐԻԼԻ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը հարցազրույց է տվել Էյ-Բի-Սի հեռուստաընկերությանը: Ստորեւ բերում ենք հատվածներ այդ հարցազրույցից.

– **Արդյոք գոյություն ունի՞ նոր հեղաշրջման վտանգ:**

– Ոչ: Նման վտանգ գոյություն չունի: Իհարկե, կա ընդդիմություն: Բայց այն թույլ է: Դրանք սակավաթիվ խմբեր են: Բոլոր տնտեսական, կառավարչական կառույցները՝ բանակը, ներքին զորքերը, ներքին գործերի նախարարությունը, նախագահի կողմում են:

– **Որքանո՞վ է իրական երկրի այնօրինակ իրադրությունը, որը դուք չկարողանայիք վերահսկել:**

– Նման իրադրությունը հնարավոր չէ:

– **Բազմաթիվ լուրեր են տարածված ձեր առողջության մասին:**

– Ես առողջ մարդ եմ: Այս հարցը բարձրացնում է ընդդիմությունը, հատկապես կոմունիստները: Նրանք պարզապես ցանկանում են փչացնել իմ տրամադրությունը: Միայն դրա համար նրանք տարբեր բաներ են խոսում իմ մասին: Դուք էլ, ձեր հերթին, կրակին յուղ եք լցնում:

– **Դուք չորս ավտովթարների եք ենթարկվել, մի անգամ երկաթուղային վթարի, նույնիսկ կարողացել եք ինքնաթիռով վայր ընկնել: Արդյոք ձեզ չի՞ թվում, որ ինչ-որ մեկը ձեզ հետեւում է: Արդյոք չե՞ք կարծում, որ աստված գոյություն ունի:**

– Ես սկսել եմ ավելի հարգալից վերաբերվել դեռ կրոնը, դեռ հավատացյալները, թեեւ ես չեմ կարծում, թե հավատում եմ աստծուն: Իհարկե կարծում եմ, որ ես դրախտ չեմ ընկնի: Բանն այն է, որ ես մեղքերս չեմ խոստովանում: Դուք ընդամենը լրագրող եք, այլ ոչ թե եկեղեցական ծառայող: Սա հարցազրույց է, ոչ թե խոստովանություն:

ԲԱՔՈՒ

Ռուսաստանը կունենա՞ ռազմական հենակետ Ադրբեջանում

ԲԱՔՈՒ, 29 ԱՊՐԻԼ, ԹՈՒՐԱՆ, ՍՆԱՐՔ: Ինչպես արդեն հաղորդվել է, Ադրբեջանի խորհրդարանի ղեկավար Ռասուլ Գուլիեւի եւ Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովի ապրիլի 26-ի հանդիպման ընթացքում քննարկվել են մասնավորապես երկու երկրների ռազմական համագործակցության հարցեր: Սկզբունքային համաձայնություն է ձեռք բերվել Ադրբեջանի Գաբալիի շրջանում գտնվող հեռավոր դիտարկման ռադիոլոկացիոն կայանի շահագործման կարգի շուրջ: Այդ օբյեկտի կարգավիճակի եւ դրա աշխատանքի ռեժիմի շուրջը բանակցություններ էին վարվում դեռ անցյալ տարվանից:

Ինչպես հայտնի դարձավ ռուսական ռազմական աղբյուրներից, Գուլիեւի եւ Գրաչովի բանակցությունների ընթացքում կողմերը պայմանավորվել են Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության կողմից այդ օբյեկտի վարձակալման մասին: Բանակցությունների ավարտից հետո Պավել Գրաչովը հույս հայտնեց, որ մոտ ժամանակներս Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի կառավարությունները կվավերացնեն Գաբալիի ռադիոլոկացիոն կայանի աշխատանքին վերաբերող փաստաթուղթը: Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության աղբյուրները հաղորդում են, որ այդ կայանին կտրվի Ադրբեջանի տարածքում ռուսական ռազմական հենակետի կարգավիճակ: Ինչպես հայտնի է, ավելի վաղ Պավել Գրաչովը հայտարարել էր, որ Ռուսաստանը մտադիր է Անդրկովկասում ունենալ հինգ ռազմական հենակետ, երեքը Վրաստանում, մեկական՝ Հայաստանում եւ Ադրբեջանում:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Մեկի դիմաց 99 հազար

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 29 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չիկագոյի ապրանքային բորսայի ղեկավարությունն ունի «մի քանի հարյուր էջ փաստաթղթեր, որոնք կարող էին լույս սփռել այն բանի վրա, թե ինչպես է ԱՄՆ-ի նախագահի կինը Հիլարի Քլինթոնը 99 հազար դոլարի շահույթ ստացել իր ներդրած հազարի դիմաց»: «Առաջին տիկնոջը» բորսայական անօրինական գործառնությունների մեջ մեղադրող նման տեղեկություններ հրապարակեց հինգշաբթի օրը «Ուոլ սթրիթ ջորնել» թերթը:

Հայտնի չէ, թե «համապատասխան իշխանությունները» կկարգադրե՞ն հանձնել այդ փաստաթղթերը: Իսկ Հիլարի Քլինթոնը, ապրիլի 22-ին Սպիտակ տանը կայացած մամլո ասուլիսում հայտարարեց, որ 1979 թ. հումքային բորսայի բաժնետոմսերով խաղալիս, որեւէ մեքենայության չի դիմել:

Լրտեսն ստացավ ցմահ բանտարկություն

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, WSJ: Մոսկվայի հաշվին լրտեսություն անող Մ. Նահանգների հետախուզական կենտրոնական վարչության (CIA) պաշտոնատար Էյմսը դատապարտվեց ցմահ բանտարկության: Դատավարության ընթացքում Էյմսը առանց դժվարության խոստովանեց, քանի որ քննիչների հետ պայմանավորվածություն էր ձեռք բերվել իր կնոջ նկատմամբ մեղմ վարվելու դիմաց խոստովանել ամեն ինչ: Նա ամերիկյան արդարադատությունը դատարանին հանձնարարել է տիկին Էյմսին ընդամենը 4 տարվա բանտարկության դատապարտել: Դատարանը հաստատեց, որ Էյմսը իր կնոջ զորակցությամբ ՊԱԿ-ին է տրամադրել ամերիկյան հետախուզության հետ համագործակցող խորհրդային բարձրաստիճան 9 պաշտոնյաների անունները: Այդ բացահայտման հետեւանքով նրանցից առնվազն չորսը մահվան է դատապարտվել:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Ֆինանսների նախարարությունը աճուրդի հանեց 109 հազար դոլլար

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Այսօր Երեւանի ֆոնդային բորսայի միջբանկային տարադրամային աճուրդում առաջին անգամ վաճառքի են հանվել Հայաստանի ֆինանսների նախարարության տարադրամային միջոցներ: Ինչպես նշեց Երեւանի ֆոնդային բորսայի նախագահ Սեդրակ Սեդրակյանը, դա խոսում է տարադրամային շուկայում իրադրությունը կայունացնելու, դրամի փոխարժեքի անզուսպ անկումը կանգնեցնելու պետության ձգտման մասին: Իններորդ փորձնական միջբանկային աճուրդում վաճառքի է հանվել միայն 109 հազար ամերիկյան դոլլար՝ 1 դոլլարի դիմաց 306,81 դրամ նախնական արժեքով: Սեդրակյանի ասելով, նախատեսվում է անցկացնել 12 փորձնական աճուրդ: Սակայն, ինչպես նշեց Երեւանի ֆոնդային բորսայի նախագահը, առայժմ բորսայում հնարավոր չէ անցկացնել բաց տարադրամային աճուրդներ, քանի որ Հայաստանի կենտրոնական բանկը դրա համար տարադրամային ռեսուրսներ չի տրամադրում:

Դրամի կուրսը Երեւանում

Ապրիլի 29-ի դրությամբ Երեւանի փոխանակման կետերում ամերիկյան դոլլարի եւ ռուսական ռուբլու նկատմամբ դրամի փոխարկային արժեքը հետեւյալն է.

	ԱՄՆ 1 դոլլար առք (դրամներով)	վաճառք	ռուս. 1000 ռ. առք (դրամներով)	վաճառք
«Արաբկիր» բանկ	385	415	180	195
Արդշինբանկ	370	410	215	230
«Արմենիա» բանկ	400	425	215	230
Հայագրոբանկ	400	415	210	217
Հայավիաբանկ	380	406	210	224
Հայներարտբանկ	373,9	400	210	217
«Մասիս» բանկ	400	415	215	225
Վերականգնման եւ զարգացման բանկ	390	415	200	210

Եղանակը Հայաստանում

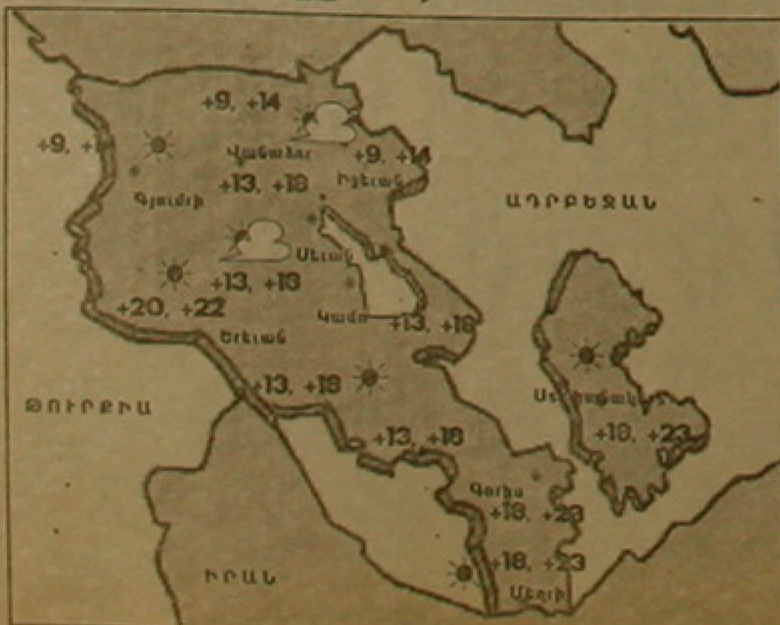

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հենց դա է օրենքը

ՊԵԿԻՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Պետական ունեցվածքի հափշտակման եւ նավթահանքերի հրկիզման համար գնդակահարության է դատապարտվել ՉԺՀ Սինցզյան-Ույգուրական ինքնավար շրջանի մի բնակիչ: Ինչպես այսօր հաղորդում է «Սինցզյան ժիբաո» թերթը, դատապարտյալը գլխավորում էր երեք եղբայրներից կազմված «ընտանեկան հրոսակախումբը», որը գողանում էր նավթագործների պոմպերը եւ դրանք հանձնում որպես մետաղի ջարդոն: Քննության տվյալների համաձայն, հանցագործները հասցրել են գողանալ ավելի քան 40 հազար յուան արժողությամբ սարքավորումներ, իսկ նրանց մեղքով բռնկված հրդեհը ժողովրդական տնտեսությանը պատճառել է 320 հազար յուանի վնաս: Պարագլխի հանցակիցները դատապարտվել են համապատասխանաբար ցմահ բանտարկության եւ 15 տարվա բանտարկության:

Մարդասիրական է, բայց թունավոր...

ՄՈՍԿՎԱ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ: Հեռավոր արեւելյան շրջաններին Ճապոնիայի հատկացրած մարդասիրական օգնության չորս անուն սննդամթերք հանվելու են վաճառքից: Դրա համար հիմք է ծառայելու խտացրած կաթի եւ մսի պահածոյի փորձագիտական քննությունը: Այսպես, մսի պահածոյում կրախմալը երեք անգամ գերազանցել է թույլատրելի սահմանը, իսկ կաթը նավթի կայուն հոտ ունի: Միաժամանակ ծանր մետաղների առկայությունը մսի միջուկում մոտ է թույլատրելի սահմանին:

Ծխախոտի անհսկելի շուկա

ՏԱԼԼԻՆՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Էստոնիայի ծխախոտի շուկան, մասնագետների կարծիքով լրիվ դուրս է եկել վերահսկողությունից եւ ողողված է մաքսանենգ ճանապարհով ձեռք բերված ծխախոտներով: Այսպես 1993 թվականի տվյալներով, իրացված հայրենական արտադրանքի բաժինը կազմել է 70,1 տոկոս, լեգալ ներմուծության բաժինը՝ 4,4 տոկոս: Մնացածը բաժին է ընկնում ընդհատակյա ներկրմանը, որից պետությունը ոչ մի ցենտ չի ստանում:

ԵՎԱ

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է սովորելու 1,5-2-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտություններով.

- օպերատորական գործ, ծրագրավորման փաթեթների եւ լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա.
- հաշվապահական հաշվառում եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ.
- անգլերեն լեզու. (3 ցիկլով)
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա.
- մերսում
- կար ու ձեւ, ասեղնագործություն:

Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ հարմարավետ դասասենյակներ քաղաքի կենտրոնում: Ընդունելությունը ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11.00-16.00-ը՝ Հասցեն՝ Սարյան 4 (Թումանյանի եւ Սարյանի տուն-թանգարանի շրջակայքում): Հեռ.՝ 58-21-22:

ԼՈՒՍԱՆ

ատնգիացիա

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՈՒՂԵՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԻՂ ՉՎԵՐԹՆԵՐՈՎ

Երեւան-Հալեպ-Երեւան

7 օր

Երեւան-Ստամբուլ-Երեւան

կանգառով 5 օր

Ինքնաթիռներում տեղեր կարող ենք հատկացնել տուրիստական ֆիրմաներին, խմբավարներին եւ անհատներին:

ՈՒՂԵՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՉՈՒՊՔԻ ՕՐԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԿԱՐԵԼԻ Է ԻՄԱՆԱԼ ԺԱՄԸ 10.00-ից-18.00 52-17-68, 56-05-82 ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐՈՎ:

ԱՇԽԱՏՈՒՄ ԵՆ ՇԱԲԱԹՎԱ ԲՈԼՈՐ ՕՐԵՐԻՆ:

A STYLE 581841

ՀԱՍՑԵՆ. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 30

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2   Գրանցման թիվ 65.   Դասիչ 69149.   Տպաքանակ 15 000.   Պատվեր 1746   Ստորագրված է տպագրության` 29. 04. 1994   Գինը` 1 դրամ

digitised by A.R.A.R.@